

Yù Nepalappâ ni Apu Kesu Kiristu kê Kuan

Yù Meyannung sawe Libru

Si Kuan yù nattúrâ sawe libru, á inítúrâ na gapay yù libru nga Napiá nga Dámak, ána yù ira tallu nga baddi nga túrâ. Á aggina yù sinudduán ni Apu Kesu, nga iddukan na, nga mebiláng sù ira mapulu duá. Á pamegapu na yawe libru, ibukalán ni Kuan yù inítúrâ na sawe libru nga meyannung sù nasingan na ta lánghi, ána yù bilin ána kingnguá ni Apu Kesu Kiristu (1:1-3). Á kagian na gapay yù meyannung ta baggi na ána yù keggá na ta Pugu na Patmus, á ipakánnámmu na laguk yù inipasingan nayù Mangilin nga Ikararuá ni Namarò kuna ta keggá na tán (1:9-11).

Á ipakánnámmu ni Kuan yù meyannung sù narákè nga aijan ta dabbuno kunangane, ána yù jigâ nga attamán nayù ira manguruk kê Apu ána yù pate nayù ira káruán megapu sù pangnguá nayù ira narákè nira. Á ipakánnámmu na ta si Apu Kesu yù Yápu nga mammaguray ta ngámin, nga mangappù sù ngámin nga narákè nga mangontará kê Namarò, sangaw nu duttál yù ággaw nga pamanunnù ni Namarò ána pangukum na nira. Á ipakánnámmu ni Kuan gapay yù mesimmu noka, nga napiá nga makapállâ yù pabbálà ni Namarò sù ira ngámin nga tatolay nga napasigaggà yù ángngikatalà da kuna, nepatalugáring sù ira tatolay

nga mekatalà nga mamalurò sù ipakuá na nira ta áddè ta pate ra (1:19).

Á pabbibbik tam sù libru, máwák nga nonopat tam ta mattutubbâ nga magistoriá si Kuan ta nasingan na nga panákkilalán ta jigâ nga mesimmu sangaw áнна yù napiá nga mesimmu paga noka ta kabalin na ággo na jigâ, tapè mabannáyán yù nonò tam.

Á sittam ngámin nga mangikatalà kê Apu Kesu, mábbágán ittam megapu sù pabbibbik tam sawe libru, pappanganâ ta kagian na yù napiá nga ággiát tam ta kesipà tam kê Namarò sangaw nu kabalin na mamagikáru sù narákè (21:3-4). Á yáyù nga mabannáyán laguk yù nonò tam áнна mapatattam ittam, ta yáyù iddanamát tam.

Yù Mayán nayù Libru

Paddios ni Kuan áнна Paddáyo na kê Apu Namarò (1:1-8)

Yù Pappasingan ni Apu Kesu Kiristu nga Naginnanolayin (1:9-20)

Yù Bilin ni Apu sù ira Tatolay ta Pitu nga Ággagammungád da (2:1-3:22)

Yù Mesimmu paga Sangaw nu Duttál yù Ággo na (4:1-22:21)

Yù Pakimore ra kê Apu ta Lángì (4:1-11)

Yù Papel nga Nalukù nga Pitu yù Neparakkà kuna áнна yù Kígaw na Karneru (5:1-14)

Yù Naggapu sù Papel nga Nalukù nga Pitu yù Neparakkà kuna (6:1-17)

Yù 144,000 nga Ginaká ni Israel nga Sinullà ni Namarò ta Tatole na (7:1-17)

Yù Mekapitu nga Neparakkà áanna yù Pitu nga
 Amariung (8:1-11:19)
 Yù Mallakay nga Kagang áanna yù Duá nga Ayám
 nga Makánnanássing (12:1-13:18)
 Yù Pangikállà ni Namarò sù ira Mangikatalà
 kuna, áanna yù Pamagikáru na sù ira Ari Man-
 guruk kuna (14:1-15:8)
 Yù 144,000 nga Tatolay nga Kábulun nayù
 Kígaw nga Karneru (14:1-5)
 Yù Inilayalayâ nayù ira Tallu nga Daroban
 (14:6-13)
 Yù Meyárik ta Paggaták áanna Pappusik ta Dab-
 buno (14:14-20)
 Yù ira Pitu nga Jigâ nga Maporián (15:1-8)
 Yù ira Pitu nga Malukung nga Napannu ta Pore
 ni Namarò (16:1-21)
 Yù Pangappù ni Namarò sù ira Malussaw kuna
 ta Dabbuno (17:1-18:24)
 Yù Meyannung sù Narákè nga Babay nga
 Makkabáyu ta Ayám (17:1-18)
 Yù Kararál nayù Ili nga Meyárik ta Ili na Ba-
 bilonia (18:1-24)
 Meparáyaw si Namarò ta Lángì (19:1-21)
 Yù 1,000 nga Dagun nga Pammagure ni Apu
 Kesu Kiristu ta Dabbuno (20:1-6)
 Yù Kepayáng ni Satanas ta Impiernu (20:7-10)
 Yù Pamanunnù ni Namarò sù ira Námmatay
 (20:11-15)
 Yù Bagu nga Lángì áanna yù Bagu nga Dabbun
 (21:1-8)
 Yù Bagu nga Ili na Jerusalem (21:9-22:5)
 Mattoli si Apu Kesu Kiristu sangaw (22:6-21)

¹ Netúrâ saw yù meyannung sù mesimmu san-

gaw nu mabi,* nga inipalappâ ni Namarò kê Apu Kesu Kiristu. Inibilin ni Namarò kê Apu Kesu, tapè ipakánnámmu na sù ira masserbi kuna. Á yáyù nga jinok na laguk ni Apu Kesu yù daroban na ta umay nga mangipakánnámmu nikán. Á sikán si Kuan nga masserbi kuna.

² Á sinistíguák ku yù ngámin nga nasingak ku nga meyannung sù bilin ni Namarò ána yù ngámin nga kinagi ni Apu Kesu Kiristu nikán ána yù kingnguá na.

³ Á pagayáyan ni Namarò sikayu ngámin nga mabbibbik sawe libru nga meyannung sù mesimmu sangaw ána yù ira nga magginná ta pabibbik naw kuna, sikayu ngámin nga manángngák nga manguruk sù kagian na yawe túrá. Ta ari mabayák, á mesimmu ngámin nga netúra saw.†

Paddios ni Kuan ána Paddáyo na kê Apu Namarò

⁴ Sikán si Kuan, á mattúrákà nikayu nga tatole ni Namarò, nga makimoray kuna sù ira pitu nga ággagammungán ta purubinsia na Asia.

Parè bì ta ikállà na kayu ni Namarò

ána iyawâ na nikayu yù napiá nga nonò naw,
tapè magimammà kayu.

Si Namarò yù Egga kunangan,

nga awán ta pamegapu na ána awán ta
pagáddekán na.

Á parè bì ta ikállà na kayu gapay nayù Ikararuá ni Namarò,

---

* **1:1** 2 Eduru 3:8 † **1:3** Abbágán na ittam nayù Mangilin nga Ikararuá, tapè kánnámmuát tam yù kebalinán nayù bibbirat tam: 1 Korinto 2:10-16; 1 Kuan 2:27; Nepalappâ 19:10.

ánna paggimammatan na kayu.
 Maggián yù Ikararuá na ta arubáng nayù
 ággitubangán ni Namarò,
 nga egga kuna yù pitu nga pakáwayyá na nga
 makkakerumá.

⁵ Á parè bì ta ikállà na kayu gapay ni Apu Kesu
 Kiristu,
 á pagimammatan na kayu.

Si Apu Kesu Kiristu yù mekatalà
 nga mangipakánnámmu ta meyannung kê Na-
 marò.

Si Apu Kesu Kiristu yù napolu nga naginnanolay
 nga naggapu sù ira námmatay.

Aggina yù Kotunán nga Patul nga mammagu-
 ray sù ira tatolay nga mammaguray ta dab-
 buno.

Dayáwat tam laguk si Apu Kesu Kiristu. Aggina yù
 mangiddù nittam.

Á initapil na yù baggi na megapu nittam.

Á pinalubbáng na ittam,
 megapu sù dága na nga mangari sù liwiliwâ
 tam.

⁶ Á inisipà na ittam sù pammagure na,
 tapè mammaguray ittam gapay.

Á pinabbalin na ittam ta páppári,
 nga masserbi kê Namarò nga Yáma na.

Parè bì ta meparáyaw si Apu Kesu Kiristu ta áddè
 ta áddè.

Aggina yù kotunán nga mammaguray ta áddè
 ta áddè.

Mapalurò. Ammán.

⁷ Á ginnán naw ta napiá, ta manoli sangaw si Apu
 Kesu Kiristu,

nga masingan nga mappángè ta dabbuno, nga mepulù ta kunam.

Á yù ira ngámin nga tatolay, masingad da ta kunam,
mássiki yù ira ngámin nga namíká kuna.

Á yù ira ngámin nga makkakerumá nga tatolay ta dabbuno, nga ari manguruk kuna,
maraddam ira nga makkulè ta assing da, gapu ta duttál yù pamagikáru na nira.

Kuruk nga mapalurò yaw. Ammán.

⁸ Á yawe yù kagian ni Apu Namarò, “Sikán yù Namarò ta ngámin nga ajjan ána yù Mamabbalin ta ngámin.‡ Sikán yù Egga kunangan, nga awán ta pamegapu na ána awán ta pagáddekán na, yù Makáwayyá ta ngámin,” kun na.

Yù Pappasingan ni Apu Kesu Kiristu nga Nagin-nanodayin

⁹ Sikán si Kuan nga wagi naw megapu sù panguruk tam kê Apu Kesu. Á gapu ta kepattatádde tam kê Apu Kesu, mepagittá ittam nga mangiyangngà ta jigâ. Á magattam ittam lâ, gapu ta mesipà ittam gapay kê Apu Kesu sù pammagure na. Á jinigirigâ dangâ nayù ira ari manguruk, á pinapáno rangà nga inipeyángay ta pugu na Patmus, gapu ta pangilayalayâ ku sù bilin ni Namarò ána yù kuruk nga meyannung kê Apu Kesu.

---

‡ **1:8** Ta ággubobuk na Gareko, “Sikán yù mangngágan ta **Alpa** ána **Omega**.” Á **Alpa** yù purmero nga letra nayù abakada na Gareko, ána **Omega** yù kaporianán nga letra.

10 Á tádday nga ággo na Liggu§, á kunnay ta sinangngalán nangà nayù Ikararuá ni Namarò, á kunnayà ta mattatagenà, á naginnâ ta likuk ku yù ngárál nga masikan, nga kunnay ta amariung.

11 Á kinagi na nikán, “Itúrâ mu ta libru yù masingam mu, á itubbuk mu laguk sù ira tatolè nga makimoray nikán sù ira pitu nga ággagammungán sù ira ili na Epeso, Esmerna, Pergamu, Tiyatira, Sardis, Piladelpia, á ta ili na Lodisia gapay,” kun na.

12 Á pakaginnâ sù ngárál, nallipayà, tapè innak ku yù magubobuk nikán. Á nasingak ku pitu ira nga nanáddagán na isingan, nga buláwán.

13 Á ta tangngá nayù ira pitu nga nanáddagán na isingan egga yù kun na tolay nga Kaká na ngámin na tatolay,* nga nanáddak nga nabbarawási ta apaddu nga nakáddè ta takki na yù kapaddu na, á nebarakà ta gáko na yù gámì nga buláwán.

14 Á kitapuraw yù duddù na nga kun na kápà. Á yù matá na, naggatang ta kun na api.

15 Á nasiling yù takki na ta kun na baronsi nga nalunák ta api, nga napalinis ta napiá. Á kun na sarò na dakal nga bagi yù ngárál na.

16 Á sinangngalán na ta jiwanán nga limá na yù pitu nga bituan. Á ajjan nga mallawán ta simù na yù kunnay sù bayunetá nga duá yù ngárak na nga nataram.† Á manawák yù mammang na nga

---

§ **1:10** Liggu yù mangngágan gapay ta Ággo ni Apu, ta yáyù ággaw nga paginnanole na. * **1:13** Si Apu Kesu Kiristu yù Kaká na ngámin na tatolay. Innam mu **14:14 futnot** † **1:16** Kebru 4:12

kunnay ta paddalingárang na bilák ta tangngá na ággaw.

¹⁷ Á pakasingak ku kê Apu, á napalakagà ta arubáng na, nga kunnay ta natay. Á kimmâ nangà sù jiwánán nga limá na, á kinagi na níkán, “Ari ka maganássing, ta sikán yaw. Sikán yù maggiánin sù awán paga ta naparò, á sikán yù maggián lâ paga ta kabalin na ngámin. Sikán yù Olu ána yù Kaporianán.

¹⁸ Sikán yù sigga-inángà nga matolay. Á sù ngaw, natayà. Ngam naginnanolayà, ta sikán yù Egga, nga matolay ta áddè ta áddè. Sikán yù mammaguray sù ira íkararuá nga egga ta gián na námmatay, ta sikán yù manangngal ta ánnúsi nayù paggianád da ta Kades.

¹⁹ “Itúrâ mu laguk yù ngámin nga nasingam mu, ána yù ipasingak ku níkaw nga keyarigán nayù egga kunangane ána yù mesimmu paga sangaw nu duttál yù ággo na.

²⁰ Á kagiak ku laguk yù ari ngaw nepakánnámmu nga meyanung sù ira pitu nga bituan nga nasingam mu gangù ta jiwánán nga limâ ána yù ira pitu nga nanáddagán na isingan. Yù kebalinán nayù pitu nga bituan yù ira pitu nga manaron sù ira tatolè nga makimoray níkán ta pitu nga ággagammungád da. Á yù kebalinán nayù ira pitu nga nanáddagán na isingan, aggira yù ira tatolè nga makimoray níkán sù ira pitu nga ággagammungán.”

2

Yù Bilin ni Apu sù ira Maggagammung ta Epeso

nga Nallállák yù Ayâ da

¹ Á kinagi ni Apu laguk nikán, “Itúrâ mu yawe, nga iyawâ mu sù manaron sù ira tatolè nga maggammung ta Epeso:

“Sikán yù manangngal sù ira pitu nga bituan ta jiwanán nga limâ. Sikán yù mallakalakák ta tangngá nayù ira pitu nga nanáddagán na isingan nga buláwán. Á ginnán naw yù kagiak ku nikayu.

² “Ammù gemma yù akka-akkuán naw. Ammù ta malláppâ kayu nga mattarabáku megapu nikán, áanna napasigaggâ kayu nga magattam, mássiki nu marigirigâ kayu. Á ammu ta ipuerá naw yù ira nga mangngúá ta narákè, á pinasikkál naw yù ira nga makkagi ta aggira yù minángxgilayayâ, nga ari kuruk, á natákkilalán naw ta massirisiri ira.

³ Ammù ta napasigaggâ yù ángxgikatalà naw nikán, mássiki nu marigirigâ kayu megapu sù panguruk naw nikán, á ari kayu nalurâ.

⁴ “Ngam ajjan yù meyannung nikayu nga arák ku ikáyâ. Arán nawâ iddukan ta kunnay sù ángxgiddù naw ngaw ta kapángxguruk naw nikán, gapu ta arán nawin iddukan yù ira kábulun naw.

⁵ Nononopan naw laguk yù ngaw napiá nga ángxgiddù naw nikán. Pallikuránán naw yù liwiliwâ naw, á akkuán naw má yù kunnay sù napiá nga kingngúá naw ngaw. Nu arán naw ibabáwi yù liwiliwâ naw, umayà ta gián naw, á iriák ku yù nanáddagán na isingan naw sù gián na, á sikayu gemma yù kebalinán nayù nanáddagán na isingan nga iriák ku.

⁶ Ngam ajjan yù akkuán naw nga napiá, ta ikalusso naw yù narákè nga akka-akkuán nayù ira

nga metádday sù ira nga mangngágan ta Nikoletan, á ikalussò gapay yù narákè nga akka-akkuád da.

⁷ “Nu egga talingá naw, ginnán naw yù kagian nayù Ikararuá ni Namarò sù ira maggagammung nga makimoray nikán. Sikayu nga ari tumulù kê Satanas, sikayu yù mangappù sù narákè. Á alawatat takayu, tapè mepaggián kayu nga mepagayáyâ kê Namarò ta áddè ta áddè, á iyawâ ku nikayu yù awayyá naw nga kumán sù bungá na káyu nga ákkatole naw ta áddè ta áddè, nga egga ta nakástá nga garden ni Namarò.”

Yù Bilin ni Apu sù ira Maggagammung ta Esmerna nga Marigirigâ

⁸ Á kinagi na gapay ni Apu nikán, “Itúrâ mu yawe, nga iyawâ mu sù manaron sù ira tatolè nga maggagammung ta Esmerna:

“Sikán yù naggiánin sù awán paga ta naparò, á sikán yù maggián lâ paga sù kabalin na ngámin. Sikán yù ngaw natay, nga naginnanolayin. Á yawe yù bilik ku nikayu.

⁹ “Ammù gemma ta marigirigâ kayu ána pobaré, ngam kunnay kayu ta maríku ta ánnanganán ni Namarò. Ammù ta lillíbatad da kayu nayù ira nga makkagi ta Kudio ira, ngam ari ga. Ta ari ira mebiláng sù ira kuruk nga Kudio, gapu ta tumututtul ira kê Satanas.

¹⁰ “Ngam sikayu nga manguruk nikán, ari kayu maganássing sù jigâ nga umay nikayu sangaw. Ta parubán na kayu ni Satanas, á ipekarsel na yù ira káruán nikayu. Á marigirigâ kayu ta mapulu nga ággaw. Á mássiki nu papatáyad da kayu, uputan naw yù ángnguruk naw nikán. Ta nu napasigaggâ

yù ángnguruk naw nikán, iyawâ ku nikayu yù meyarík ta kuroná naw, nga inángà naw nga awán ta áddè na.

¹¹ “Nu egga yù talingá naw, ginnán naw yù kagian nayù Ikararuá ni Namarò sù ira mangu-ruk nga maggagammung nga makimoray nikán. Sikayu nga ari tumulù kê Satanas, sikayu yù manggappù sù narákè, á ari kayu mekanakanâ sù pangukum ni Namarò nga mangngágan ta mekaruá nga patay.”

Yù Bilin ni Apu sù ira Maggagammung ta Pergamu nga Magginná sù Ari Kuruk

¹² Á kinagi ni Apu gapay, “Itúrâ mu yawe, nga iyawâ mu sù manaron sù ira tatolè nga maggagammung ta Pergamu:

“Sikán yù makákuá sù bayunetá nga ajjan yù duá ngarak na nga nataram. Á yawe yù bilik ku nikayu.

¹³ “Ammù gemma yù paggianán naw, ta makipaggián kayu sù ili nga paggianán nayù ira makiyápu kê Satanas. Ngam sikayu, napasigaggà yù ángnguruk naw nikán. Á ammù yù kingnguá nayù ira kelián naw kê Antipas, nga yù ngaw napasigaggà nga minángngilayalayâ sù bilik ku, ta ginápù da, á pinapáte ra. Á mássiki ta pamapáte ra kê Antipas, arán naw nallikuranán yù panguruk naw nikán.

¹⁴ “Ngam ajjan lâ paga yù meyannung nikayu nga arák ku ikáyâ. Ajjan nikayu yù ira tumuttul sù inittuddu na ngaw ni Balam kê Balak, ta inittuddu na ngaw sù ira ginaká ni Israel yù pakkákád da ta

meyátáng sù ira sináddios ána yù keruruk da ta arád da atáwa, tapè malliwâ ira.

¹⁵ Á aijan nikayu gapay yù ira nga tumuttul sù ituddu nayù ira nga mangngágan ta Nikoletan.

¹⁶ Mabbabáwi kayu laguk, á pallikuránán naw yù liwâ naw. Nu arán naw ibabáwi yù liwâ naw, á umayà sangaw nikayu, tapè gerrák ku yù ira nga mekanakanâ ta narákè. Á nagármasà sù bayunetá nga mallawán ta simù ku, á yù kebalinán na yù ubobuk ni Namarò.

¹⁷ “Nu egga talingá naw, ginnán naw yù kagian nayù Ikararuá ni Namarò sù ira manguruk nga maggagammung nga makimoray nikán. Sikayu nga ari tumulù kê Satanas, sikayu yù mangappù sù narákè. Á iyawâ ku nikayu yù kanan nga mangngágan ta manna,* nga pinakappiák ku nga netuttù lâ paga. Á iyawâ ku gapay nikayu nga katággítádday yù puraw nga batu, nga egga nga netúrá kuna yù bagu nga ngágan nayù nangalawâ kuna, nga awán ta makánámmu, nu ari galâ yù nangalawâ kuna.”

Yù Bilin ni Apu sù ira Maggagammung ta Tiyatira nga Nekanâ sù ira Mangnguá ta Narákè

¹⁸ Á kinagi na gapay, “Itúrá mu yawe nga iyawâ mu sù manaron sù ira tatolè nga maggagammung ta Tiyatira:

---

* **2:17** Manna yù kanan nga naggapu ta lángi nga iniyawâ ni Apu Namarò sù ira ginaká ni Israel, nga kanad da ta panaron ni Moyses nira ta kalállammatán. Si Apu Kesu yù manotolay nittam, nga meyárik ta kanat tam. Bibbiran naw Kuan 6:33, 47-48, 54.

“Sikán yù Anâ ni Namarò nga egga yù matá na nga naggatang ta kun na api, ána nassiling yù takki na ta kun na baronsi nga nalunák ta api, nga napalinis ta napiá. Á yawe yù bilik ku nikayu.

¹⁹ “Ammù gemma yù akka-akkuán naw. Ammù yù ángngiddù naw nikán, á ammù ta napasigaggà yù ángnguruk naw nikán. Ammù yù ángngabbák naw sù ira kábulun naw. Á ammù yù ággattam naw sù jigâ. Á mangáppípiá kayu, ta aru yù napiá nga akka-akkuán naw ánnè sù kingnguá naw ngaw.

²⁰ Ngam ajjan yù akkuán naw nga arák ku ikáyâ. Anugutan naw garè yù pangituddu nayù mattá-ábbilinán, nga meyárik sù ngaw babay nga mangngágan ta Jesabel, gapu ta negittá yù ággangnguá na sù kingnguá na ngaw ni Jesabel. Massirisiri, á kagian na ta sikán yù naddok kuna, tapè ilogò na yù ira tatolay nga masserbi nikán, á kagumánan na ira ta makaliwâ ira nga mangarallaw ána kumán ta kanan nga neyátáng ta sináddios.

²¹ Á nabayágin nga iniddagák ku yù pabbabáwi na ta liwâ na, ngam molang na ikáyâ íbabáwi yù pakikarallo na.

²² “Á yaw laguk yù akkuák ku. Pattakitak ku yù meyárik sù ngaw Jesabel. Á mesipà gapay nga marigirigâ yù ira ngámin nga kinaruruk na, ta panigirigâ ku kuna, nu arád da íbabáwi yù akkuád da. Á magaráyan ira nga mangiyangngà ta jigâ da.

²³ Á papatáyak ku yù ira nga kun na ánâ na, nga siminuttul sù narákè nga ituddu na. Á yù ngámin ira nga mangikatalà nikán ta ngámin nga

ággagammungád da, kánnámmuád da laguk ta sikán yù makánnámmu sù nonò na ngámin nga tatolay ána yù karagatád da. Á bálatat takayu nga taggitádday ta mepángngà sù kingnguá na.

²⁴ “Ngam sikayu nga káruán ta Tiyatira, arán naw inalawâ yù narákè nga ituddu nayù meyarik ta Jesabel, á arán naw ginigiámmu yù ituddu ra nga kagiad da ta monak nga naggapu kê Satanas. Á napiá ta arán naw ira tángngagan. Awánin ta ilannà ku sù ipakuâ nikayu.

²⁵ Uputan naw lâ yù napiá nga akka-akkuán naw ána yù ángnguruk naw nikán ta áddè ta labbè ku.

²⁶ “Á sikayu nga taggitádday nga mangappù sù narákè, nga ari tumulú kê Satanas, nga mapalurò sù napiá nga ipakuâ kuna ta áddè ta pate na, á iyawâ ku nikayu yù pakáwayyá naw nga mam-maguray sù ira ngámin nga makkakerumá nga tatolay ta dabbuno.

²⁷ Á awán ta makatubáng nikayu. Á yù ira tato-lay nga mangnguá ta narákè, pággangan naw ira, á mepárik ira ta bánga nga napakká gapu ta napalù ira ta baston naw nga balayáng. Ta sikán, inalawâ ku sù Yámà yù pakáwayyâ nga mammaguray. Á yáyù nga isipà takayu.

²⁸ Á iyawâ ku gapay nikayu yù darámmagan.

²⁹ “Nu egga talingá naw, ginnán naw yù kagian nayù Ikararuá ni Namarò sù ira manguruk nga maggagammung nga makimoray nikán.”

3

Yù Bilin ni Apu sù ira Maggagammung ta Sardis

nga Meyárik ta Natay

¹ Á kinagi ni Apu gapay, “Itúrâ mu yawe, nga iyawâ mu sù manaron sù ira tatolè nga mag-gammung ta Sardis:

“Egga nikán yù Ikararuá ni Namarò nga pitu yù pakáwayyá na. Á sikán yù manangngal sù ira pitu nga bituan. Á yawe yù bilik ku nikayu.

“Ammù gemma yù akka-akkuán naw. Neparámak ta napiá yù panguruk naw nikán, nga kunnay ta matolay kayu, ngam ari kuruk, ta arán naw kurugan yù ituddù nikayu, á kunnay kayu ta natayin.

² Á arán naw garè matákkilalán yù kuruk nga ággián naw. Sikayu yù kunnay sù nakkaturuk. Arà! Magimmunaw kayu laguk. Ipasigaggà naw yù egga paga nikayu nga ángnguruk naw nikán, marakè malurâ kayu nga manguruk nikán. Ta pinasikkál ku yù akka-akkuán naw, á awán paga ta máyâ sù ánninganán ni Namarò.

³ Nonopan naw yù gininná naw nga inalawâ naw ngaw, á ipatattam naw laguk ta nonò naw. Á mabbabáwi kayu sù liwiliwâ naw. Nu ari kayu mallukák, tapè pallikuránán naw yù liwiliwâ naw, á ikáddagâ ku umay ta kunnay ta makkokò, ta arán naw ammu yù oras na dattál ku nikayu.

⁴ “Ngam ajjan paga yù ira baddi lâ nikayu nga taga Sardis nga ari mekanakanâ sù narákè, á meyárik ira ta tolay nga ari narapingán yù gámi na. Á yáyù nga mepulupulù ira nikán, nga mabarawási ta puraw, ta aggira yù mepángngà nga kábuluk ku.

⁵ Yù ira ngámin nga ari tumulù kâ Satanas, mangappù ira sù narákè, á mabbarawási ira ta puraw. Á arák ku irián yù ngágad da sù libru nga naketúratán nayù ngágan nayù ira ngámin nga tatolè, aggira nga iddák ku ta inángà nga awán ta áddè na. Á ipakánnámmù yù ngágad da kári Ammò ku nga Namarò ána yù ira daroban na, ána kagiak ku kári Ammò ta aggira yù tatolè.

⁶ “Nu egga talingá naw, ginnán naw yù kagian nayù Ikararuá ni Namarò sù ira manguruk nga maggagammung nga makimoray nikán.”

Yù Bilin ni Apu sù ira Maggagammung ta Piladelpia nga Sinullà na ta Mangipakánnámmu kuna

⁷ Á kinagi ni Apu gapay nikán, “Itúrâ mu yawe nga iyawâ mu sù manaron sù ira tatolè nga maggagammung ta Piladelpia:

“Sikán yù mangilin. Sikán yù pangikatalakán. Á sikán yù makáwayyá nga mammaguray ta ngámin, nga mangngué ta maguray lâ nga ikáyâ ku, á awán ta makagammá nikán. Kunnayà ta manangngal ta ánnúsi sù pammagurayán ni Patul Dabid. Á nu bukaták ku, awán ta makelitù kuna. Á nu ilitù ku, awán gapay ta makabukâ kuna. Á yawe yù bilik ku nikayu.

⁸ “Ammù gemma yù akka-akkuán naw, ta mássiki nu baddì sikayu nga maggagammung tán, ána baddì lâ yù pakáwayyá naw, ngam kinuruk naw yù ubobuk ku, á arán naw inilímak yù ángngikatalà naw nikán. Á yáyù nga binukaták ku

ta arubáng naw yù kun na puertá nga áttallungán naw, á awán ta makelitù kuna.

⁹ Ginnán naw yaw. Ajjan nikayu yù ira Kudio nga massiri, ta kagiad da ta tatole ni Namarò ira gapu ta Kudio ira. Ngam ari kuruk yù kagiad da, gapu ta tumututtul ira kê Satanas. Á puersák ku ira ta umay ira mamalittúkak ta arubáng naw, tapè kánnammuád da ta sikayu yù iddi-iddukak ku.

¹⁰ “Á gapu ta napasigaggà yù ángnguruk naw sù kinagì nga meyannung ta pagattam naw ta jigâ naw, á yáyù nga iyígù takayu, tapè arán na kayu dattálan nayù jigâ nga mesimmu sangaw. Ta duttál sangaw yù dakal nga jigâ ta dabbuno, tapè maparubá yù ira ngámin nga tatolay ána mepasingan nu kunnasi yù nonò da megapu sù jigâ.

¹¹ Á umayà sangaw. Tángngagan naw laguk yù kuruk nga metuddu nikayu ána uputan naw yù napiá nga akkuán naw, tapè awán ta maggubâ sù bálà naw, nga kun na kuroná naw nga iyawâ ku sù ira katággítádday nga mangappù ta narákè.

¹² “Á ngámin ira nga mangappù ta narákè, patal-lungak ku ira sù bale ni Namarò ta lángì, á iyawâ ku nira yù maláddá nga paggianád da tán, á kun-nay ira ta kallang na balay nga ari bulubugá meyalì. Á imárkâ nira yù ngágan ni Namarò nga pakimorayák ku ána yù ngágan nayù ili ni Namarò gapay, nga bagu nga Jerusalem, nga mag-gapu ta lángì nga umay ta dabbuno. Á imárkâ gapay nira yù bagu nga ngágak ku.

¹³ “Nu egga talingá naw, ginnán naw yù kagian nayù Ikararuá ni Namarò sù ira manguruk nga

maggagammung nga makimoray nikán.”

Yù Bilin ni Apu sù ira Maggagammung ta Lodia nga Mattalakák

¹⁴ Á kinagi ni Apu gapay nikán, “Itúrâ mu yawe nga iyawâ mu sù manaron sù ira tatolè nga maggagammung ta Lodia:

“Sikán yù mangngágan ta Ammán! Sikán yù pangikatalakán nga mangipakánnámmu sù kuruk nga bilin ni Namarò. Á sikán yù paggapuán na ngámin nga pinarò ni Namarò. Á yawe yù bilik ku nikayu.

¹⁵ “Ammù gemma yù akkuán naw. Mabbábáng kayu nga manguruk nikán. Ari kayin naláppà nga tumuttul nikán. Meyárik kayu ta inuman nga ari kuruk nga malannaw, ngam ari gapay mapátu. Á nu kunnay kayu ta mapátu, á malláppà kayu nakuan nga mangnguá sù ipakuâ nikayu, á napiá nakuan yù ángnguruk naw nikán. Á nu kunnay kayu ta malannaw, arán nawà nakuan ammu. Parè bì nakuan ta mappíli kayu nu kuruk nga manguruk kayu nikán, onu ari.

¹⁶ Á gapu ta meyárik kayu ta danum nga mejo nalubbà, arák ku ikáyâ yù kunnian, á yáyù nga kunnay ta iluták takayu!

¹⁷ Ta kagian naw ta napiá yù ággián naw, gapu ta maríku kayu nga awán ta máwák naw. Ngam arán naw garè ammu yù kuruk nga ággián naw, ta kábbi kayu nga makállállà. Kuruk nga kunnay kayu ta kitapobare, nga buling, nga nagilongán!

¹⁸ “Á yáyù nga taddánát takayu, ta e kayu nikán nga mangâ ta ángnguruk naw, ta sikán yù kunnay

sù paggatáŋgan naw ta napiá nga ángnguruk naw nga meyárik ta buláwán nga nalunák ta api, nga nalinis, tapè kuruk nga maríku kayu ta ánninganán ni Namarò nikayu. Á mangâ kayu sù meyárik ta puraw nga barawási naw, tapè ari kayu yù kun na nagilongán nga mappasirán. Á mangâ kayu sù meyárik ta uru nga ileruk naw ta matá naw, tapè makasingan kayu ta napiá.

¹⁹ “Á yù ira nga ayatak ku, gammák ku ira, á pággangak ku ira, tapè mapággáng ira, nga napiá yù nonò da. Arà! Mabbabáwi kayu laguk. Pal-likuránán naw yù liwiliwâ naw, á ipasigaggà naw yù panguruk naw nikán.

²⁰ Á tángngagan naw yù kagiak ku, ta ajjanà nga kun na tolay nga maggián ta puertá nga mat-tottò nga magágál. Nu ajjan yù makaginná nikán, á bukatán na laguk yù puertá, á tullungà nga mepakkákán kuna.

²¹ Yù ira nga mangappù ta narákè, iyawâ ku nira yù pakáwayyá ra nga mepagitubang nikán nga mepammaguray. Aggira yù kunnay nikán, ta sikán yù nangappù, á nepagitubangà sù Yámà nga mepammaguray.

²² “Nu egga talingá naw, ginnán naw yù kagian nayù Ikararuá ni Namarò sù ira manguruk nga maggagammung nga makimoray nikán.”

4

Yù Pakimore ra kê Apu ta Lángì

¹ Kabalik ku nga nattúrâ, sinánguk ku, á nasin-gak ku yù puertá nga nabukatán ta lángì. Á naginnâ má yù ngárál nga nagubobuk gangù

nikán nga kun na amariung. Á kinagi na, “E ka bì saw, ta ipasingak ku nikaw yù mesimmu ta pappasá na yaw,” kun na nikán.

² Á pagubobuk na, dagarágâ nga sinangngalán nangà nayù Ikararuá ni Namarò. Á nasingak ku ta lángì yù ággitubangán nayù mammaguray, nga egga yù nagitubang kuna.

³ Á nasiling yù nagitubang tán, nga naddalingárang ta malitáw nga kun na duá kaláse nga nanginá nga batu, nga jasper nga kun na api yù kulor na, ána karnelia nga malitáw nga kun na bilák yù kulor na. Á nelepuán sù ággitubangán na yù kun na bullun nga nasiling ta kunnay sù ássiling nayù nanginá nga batu nga malitáw, nga mangngágan ta emaral, nga berdi yù kulor na.

⁴ Á egga gapay nga nelepuán sù ággitubangán nayù mammaguray yù duápulu ta appâ nga ággitubangán nayù ira mepammaguray. Á nagitubang nira yù duápulu ta appâ nga lálakalákay nga nabbarawási ta puraw, nga nakuronán ta buláwán.

⁵ Á naggapu sù tangngá nayù ággitubangán nayù mammaguray yù kilâ ána yù alittúgaw nga sigídá makkagakagi. Á ta arubáng nayù ággitubangán na egga yù pitu nga isingan nga naggatang. Aggira yù keyarigán nayù pitu nga pakáwayyá nayù Ikararuá ni Namarò.

⁶ Á egga gapay ta arubáng nayù ággitubangán na yù kun na bebay nga nalinák, nga napadday ta bidduru, nga malinis ána malitáw.

Á egga yù appâ nga makkakerumá nga naparò

nga matolay nga nelepuán sù ággitubangán nayù mammaguray. Á aru yù ira matá ra ta ngámin nga baggi ra ta arubáng da áнна barâ da.

⁷ Á yù tádday nga naparò nga matolay yù kun na layon, nga simaron nga ayám. Á kun na toro yù mekaruá. Á yù mammang nayù mekatallu, kun na mammang na tolay. Á yù mekáppâ, kun na bukkaw nga makkayakayák.

⁸ Á yù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay, egga sù katággítádday yù annam nga payâ da, nga aru gapay yù matá ra ta utun áнна unak nayù payâ da. Á makkansion ira sù áddáyo ra kê Namarò, nga ari mattukkâ ta ággaw áнна gabi. Á yawe yù kansiod da:

“Mangilin! Mangilin! Mangilin si Apu Namarò,
nga makáwayyá ta ngámin.

Aggina yù naggián áddè ngaw gári,
nga maggián ta áddè kunangane,
á maggián lâ paga ta áddè ta áddè.”

⁹ Á pakimore nayù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay sù Egga nga nagitubang nga mammaguray nga matolay ta áddè ta áddè, á kansionad da yù áddáyo ra kuna áнна yù ábbalabála da kuna.

¹⁰ Á pakkansionod da, megiddán nga makimoray yù ira duápulu ta appâ nga lállakalákay, nga mamalittúkak nga mallakak ta arubáng nayù Egga nga nagitubang nga mammaguray nga matolay ta áddè ta áddè. Á ta pakimore ra kuna, iriád da yù kuroná ra, nga ipe ra ta arubáng nayù Egga nga

nagitubang nga mammaguray. Á yawe yù kagiad da kê Apu ta pakkansiod da kuna:

¹¹ “Sikaw, Apu, yù Yápu mi nga Namarò nikami!

Sikaw yù Egga nga kepángngatán nga pakimorayám mi áнна paddáyawám mi, ta sikaw yù kotunán nga makáwayyá.

Sikaw yù Namarò, á pinarò mu ngámin.

Sikaw yù maguray ta parotam mu, á maggián ngámin yù pinarò mu megapu ta urem.”

Yáyù kansiod da.

5

Yù Papel nga Nalukù nga Pitu yù Neparakkà kuna áнна Yù Kígaw na Karneru

¹ Á kabalin na yaw, nasingak ku ta lángì yù mammaguray nga nagitubang, nga sinangngalán na ta jiwánán nga limá na yù papel nga nalukù, nga nassidduá nga ábbagán nga natúratán. Á aijan yù pitu nga neparakkà kuna, tapè ari mabullarán.

² Á nasingak ku yù masikan nga daroban ni Namarò, nga makkátol ta masikan. Á inikátol na, “Asinni yù makáwayyá nga mangari ta neparakkà sù papel nga nalukù, tapè mabullarán na?” kun na.

³ Ngam awán bulubugá ta makáwayyá nga mangari sù ira neparakkà, mássiki yù ira aijan ta lángì, onu dabbuno, onu ta unak na dabbuno sù gián na námmatay, tapè masingan na nakuan yù aijan ta unak na.

⁴ Á nakkulukulekà ta daddam ku gapu ta awán ta nálek da nga makáwayyá nga mangullák sù papel nga nalukù, tapè masingan na nakuan yù aijan ta unak.

⁵ Á ta pakkulukulè ku, kinagi nayù tádday nga lakalákay níkán, “Ari ka makkulè, ta innam mu. Makáwayyá si Apu Kesu nga mangari sù ira pitu nga neparakkà, tapè mabullarán yù papel nga nalukù, gapu ta aggina yù nangappù sù narákè. Aggina yù ginaká ni Patul Dabid nga ingágad da gapay ta Layon nga naggapu sù ira ginaká ni Juda.”

⁶ Á nasingak ku laguk yù Kígaw na karneru nga nanáddak sù tangngá ra, ta arubáng nayù ággitubangán nayù mammaguray, nga nalepuanán sù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay áнна yù ira duápulu ta appâ nga lállakalákay. Á yù Kígaw, kunnay ta napapátay ngaw. Á pitu yù tágguk na áнна pitu yù matá na, nga keyarigán nayù Ikararuá ni Namarò nga jinok na ta ngámin nga pagáddekán na dabbuno.

⁷ Á jimikkì yù Kígaw sù nagitubang nga mammaguray, á inâ na yù nalukù nga papel nga sinangngalán nayù mammaguray sù jiwánan nga limá na.

⁸ Á pangâ nayù Kígaw sù papel, namalittúkak nga nallakak yù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay áнна yù ira duápulu ta appâ nga lállakalákay, nga makimoray ta arubáng nayù Kígaw. Á yù ira lállakalákay, sinangngalád da nga katággítádday yù árpá na áнна yù malukung nga buláwán nga aijan kuna yù apí nga magatátû ta

nabanguk. Á yù kebalinán nayù atû yù ipakimállà nayù ira tatole ni Namarò.

⁹ Á nakkansion ira laguk ta bagu nga kansion, nga kud da,

“Sikaw, Apu, yù makáwayyá nga mangâ sù nalukù nga papel.

Sikaw yù makáwayyá nga mangari sù neparakkà kuna,

gapu ta netapil ngaw yù baggim.

Á yù dágam yù nepappagá megapu sù ira tatolay nga makkakerumá yù ággubobuk da, nga

maggapu ta ngámin nga lugár,

tapè kukuá ni Namarò ira.

¹⁰ Á inisipà mu ira sù pammagurem,

tapè masserbi ira kê Namarò nga Yápu tam,

nga kunnay sù passerbi nayù pári.

Á mammaguray ira ta dabbuno.”

Yáyù kinagi nayù ira lállakalákay ána yù ira appâ nga naparò nga matolay sù pakkansiod da.

¹¹ Á paningak ku paga, naginnâ laguk yù ngárál nayù aru nga daroban ni Namarò. Jinibiribu ira

nga ari mabiláng, nga nelepuán sù ággitubangán

nayù mammaguray ána yù ira appâ nga

makkakerumá nga naparò nga matolay ána

yù ira lállakalákay.

¹² Á nakkansion yù ira daroban, nga iniyássikad da yù ngárál da ta pakkansiod da, nga kud da,

“Yù Kígaw nga netapil yù kepángngatán nga paki-morayát tam.

Aggina yù kotunán nga mammaguray,

nga maríku nga makákuá ta ngámin.

Á makánnámmu ta ngámin, nga monak yù sírik na.

Aggina yù kasikanán nga makáwayyá!
Mepángngà ta aggina yù dayáwat tam.
Meparáyaw laguk yù Kígaw!”

¹³ Á naginnâ yù pakkansion nayù ira ngámin nga naparò, ngámin ira nga maggián ta lángrì, ngámin nga maggián ta dabbuno áнна unak na dabbuno sù gián nayù ira námmatay, áнна ngámin nga maggián ta bebay. Á nakkansion ira ngámin, á kinagi ra, “Meparáyaw yù nagitubang nga mammaguray, áнна yù Kígaw.

Dayáwat tam ira ta áddè ta áddè!

Aggira yù pakimorayát tam, nga maráyaw nga maddalingárang!

Aggira yù kotunán nga makáwayyá, nga mammaguray ta áddè ta áddè!”

¹⁴ Á yù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay, kinagi ra, “Ammán!” Á namalittúkak nga nallakak yù ira lállakalákay, nga makimoray sù Kígaw áнна yù nagitubang nga mammaguray.

6

Yù Naggapu sù Papel nga Nalukù nga Pitu yù Neparakkà kuna

¹ Á ta paningak ku, nasingak ku yù Kígaw, nga inirián na yù tádday sù ira pítu nga neparakkà sù papel nga nalukù, áнна naginnâ yù kinagi nayù tádday sù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay, nga kunnay ta alittúgaw yù ngárál na. Á inikátol na nga kinagi, “Umay ka saw!”

² Á iningak ku, á inikáddagâ lâ limittuák yù puraw nga kabáyu, nga ajjan yù nakkabáyu kuna nga

manangngal ta butuk. Á neddán ta kuroná na, ta aggina yù makáwayyá nga mangappù. Á nánaw ta umay mangappù má sù ira mangontará kuna.

³ Á paningak ku sù Kígaw, á nasingak ku ta inirián na má yù mekaruá sù ira neparakkà, á naginnâ yù ngárál nayù mekaruá nga naparò nga matolay nga nakkatol, á kinagi na, “Umay ka saw!”

⁴ Á limittuák yù tádday nga kabáyu nga ujjojjin. Á neddán yù nakkabáyu ta bayunetá nga dakal, á neyanugù ta umay mamuruburion sù ngámin ira nga tatolay ta dabbuno, tapè awán ta ággimammà da, á makkakápatay ira.

⁵ Á paningak ku paga sù Kígaw, inirián na má yù mekatallu sù ira neparakkà, á naginnâ yù ngárál nayù mekatallu nga naparò nga matolay nga nakkatol, nga kinagi na, “Umay ka saw!” Á iningak ku, á inikáddagâ lâ limittuák yù ngisì nga kabáyu. Á nanangngal yù nakkabáyu ta ákkílo.

⁶ Á naginnâ yù magubobuk nga arák ku ammu yù kuruk nga paggapuán na, nga kunnay ta nag-gapu sù tangngá nayù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay, á kinagi na, “Duttál yù bisin ta dabbuno, á yáyù nga mediá nga baggâ yù táddán na tolay ta tangággaw. Onu tallu mediá nga mangì yù táddán ta tangággaw. Ngam ari manginá yù pagá na denu onu binaráyáng!”

⁷ Á paningak ku sù Kígaw, inirián na má yù mekáppâ sù ira neparakkà, á naginnâ yù ngárál nayù mekáppâ nga naparò nga matolay, á kinagi na, “Umay ka saw!”

8 Á paningak ku, á ikáddagâ lâ limittuák yù kabáyu nga nappulupulásâ. Á si Patay yù ngágan nayù nakkabáyu kuna, á aijan yù tumuttul kuna, nga mangngágan ta Kades, nga paggianán na námmatay. Á neddán yù ira duá ta pakáwayyá ra nga mamapátay ta pakkáppâ nayù ira tatolay ta dabbuno. Á aijan nira yù appâ nga ipamapáte ra, yù gerrá, yù bisin, yù tulágan, ána yù ira simaron nga ayám.

9 Á ta pangari nayù Kígaw sù mekalímá sù ira neparakkà, á nasingak ku, á aijan ta silárung nayù ángngiyátangán yù ira ikararuá nayù ira napapátay, nga natay gapu ta panguruk da ta bilin ni Namarò ána pangituddu ra sù kuruk nga meyannung kê Apu Kesu Kiristu.

10 Á nakkatol ira ta masikan, á kinagi ra, “Sikaw, Apu, yù mammaguray nga makáwayyá ta ngámin. Sikaw yù mangilin nga pangikatalakán. Á kun-nasi yù kabayák mu paga lagem panunnután ána pággangan yù ira tatolay nga maggián ta dabbuno gapu ta pamapáte ra nikami?” kud da.

11 Á neddán ira nga taggitádday ta puraw nga barawási na nga apaddu. Á nakagi nira ta mag-ibannák ira lábbì paga áddè ta pate nayù ira kábulud da nga makiaripan kê Apu, nga mapapátay gapay ta kunnay nira.

12 Á pangari nayù Kígaw sù mekánnam sù ira neparakkà, á nasingak ku, á nallunik ta masikan. Á nangngisì yù bilák ta kun na gámì nga langgústi. Á nagujjin yù bulán nga kun na kulor na dága.

13 Á napannâ yù ira bituan ta dabbuno nga

kunnay ta kapannâ na bungá na kayu nga busirá nu mabbaggiu.

¹⁴ Á limimmà yù lángì nga kunnay ta papel nga malukù. Á neyalì yù ngámin nga puddul ána pugu sù giád da.

¹⁵ Á nattálaw laguk yù ira ngámin nga tatolay, yù ira patul ána yù ira mammaguray, yù ira kotunán na suddálu, yù ira maríku, yù ira makáwayyá, ána yù ira ngámin nga tatolay, mássiki nu aripan onu ari aripan, minay ira ngámin nattuttù ta kueba ána silisilárung na batu ta puddupuddul.

¹⁶ Á nakkatakaton ira, á kinagi ra sù ira puddul ána batu, “Maddabbâ kayu ta matábbunán kami, tapè arán na kami masingan nayù mammaguray nga nagitubang ta lángì, á melillì kami sù pangukum na nikami nayù Kígaw!”*

¹⁷ Ta jimittálin yù makánnanássing nga ággo nayù pore ra, á ukumad da kami, á awán nikami yù makatubáng kuna!” kud da.

7

Yù 144,000 nga Ginaká ni Israel nga Sinullà ni Namarò ta Tatole na

¹ Pappasá na, ajjan laguk yù appâ nga daroban ni Namarò nga nasingang ku nga manáddak sù ira aruk na paggapuán nayù ira appâ nga paddák ta dabbuno, nga mangigaggak sù ira appâ nga paddák, tapè ari mapaddarán yù dabbuno, yù bebay, onu yù káyu.

---

* **6:16** Ajjan yù kunniaw nga kinagi ni Apu Kesu sù túrà ni Lukas 23:29-30.

² Á nasingak ku yù tádday nga daroban, nga lussáng ta kun na bilák nga naggapu ta álassangán na. Á sinangngalán na yù ámmárká nayù Namarò nga matolay. Á kinatolán na yù ira appâ nga daroban nga ajjan yù neyawâ nira nga pakáwayyá ra nga mangguá ta dabbuno áanna bebay.

³ Á kinagi na nira, “Arán naw lábbi akkuán yù dabbuno, bebay, áanna káyu, ta mapolu bì markák ku yù mukâ nayù ira makiaripan kê Namarò nga Yápu tam,” kun na.

⁴ Á naginnâ yù biláng nayù ira namárcán na, á magatù ta appátapulu ta appâ nga ribu ira, nga ginaká nayù ira mapulu duá nga ánâ ni Israel.

⁵ Namárcán yù mapulu duá ribu nga tatolay, nga ginaká nayù ira katággítádday sù ira mapulu duá nga ánâ ni Israel:

Mapulu duá nga ribu yù namarkán nga naggapu sù ira ginaká ni Juda,

mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni Ruben,

mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni Gad,

⁶ mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni Aser,

mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni Neptali,

mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni Manasse,

⁷ mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni Simion,

mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni Libi,

mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni
 Issakar,
 8 mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká
 ni Sabulon,
 mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira ginaká ni
 Kusè,
 áanna mapulu duá nga ribu nga naggapu sù ira
 ginaká ni Benjamin.

*Yù Ngámin ira nga Makkakerumá nga Tatolay
 nga Ari Mebiláng*

9 Á nasingak ku laguk yù magaru nga tatolay
 nga ari mabiláng. Naggapu ira ta ngámin nga lugár,
 nga makkakerumá yù ággubobuk da. Nanáddak ira
 ta arubáng nayù nagitubang nga mammaguray
 áanna yù Kígaw. Á nabbarawási ira ta puraw nga
 apaddu. Á sinangngalád da yù palákkay, ta jináyo
 ra yù nagitubang nga mammaguray áanna yù Kígaw.

10 Á nakkatol ira, á kinagi ra,
 “Dayáwat tam si Apu Namarò nga Yápu tam nga
 nagitubang nga mammaguray,
 áanna dayáwat tam gapay yù mangngágan ta Kígaw.
 Aggira lâ yù makáwayyá nga mangiyígù nittam,
 tapè ari ittam mapanunnután megapu sù
 liwiliwâ tam!” kud da.

11 Á yù ira ngámin nga daroban ni Namarò,
 nanáddak ira gapay, á nelepuanád da yù nagi-
 tubang nga mammaguray áanna yù ira lállakalákay
 áanna yù ira appâ nga makkakerumá nga naporò
 nga matolay. Á nakimoray ira nga namalittúkak
 nga nallakak ta arubáng nayù nagitubang nga
 mammaguray.

12 Á kinagi ra,

“Ammán! Kuruk nga mapalurò ngámin.
 Meparáyaw si Namarò!
 Aggina yù pakimorayát tam ta áddè ta áddè.
 Aggina yù kotunán nga masírik,
     nga makánnámmu ta ngámin.
 Kagiat tam kuna yù pagayáyâ tam megapu sù
     ángngiddù na nittam,
     ta ari ittam makabalabálà kuna.
 Dayáwat tam yù Namarò nittam ta áddè ta áddè.
 Aggina yù mammaguray nga makáwayyá ta
     ngámin!
 Ammán!” kud da.

¹³ Kabalid da nakkagi karanniw, minay nga nepagubobuk nikán yù tádday nga lakalákay, á kinagi na nikán, “Asinni yù ira nabbarawási ta puraw? Á sisaw naggapuád da?” kun na nikán.

¹⁴ “Á ammù nikaw, Apu!” kuk ku kuna.

Á kinagi na laguk nikán,
 “Aggira yù naggapu sù dakal nga jigâ.
 Á binábbalád da yù barawási ra sù dága nayù Kígaw,
 á nappuraw iren.

¹⁵ Á yáyù nga maggián ira ta arubáng nayù ággitubangán ni Namarò,
     nga makimoray kuna sù mangilin nga bale na
     ta ággaw ána gabi.

Á manaron si Namarò nira, ta aggina yù kapulupulù da.

¹⁶ Ari iren mabisin ta áddè ta áddè,
     á ari iren mapangál.

Ari ira bulubugá mabilagán.

    Á ari ira bulubugá mapatuán.

17 Á yù Kígaw nga maggián ta tangngá nayù ággitubangán nayù mammaguray, aggina yù meyárik ta minápparák nga manaron nira.

Á ituluk na ira sù wek nga ari bulubugá mábbatán, tapè makenum ira sù danum nga áttole ra kâ Namarò ta áddè ta áddè.

Á punatán ni Namarò yù ngámin nga kalulluá ra, tapè ari iren makkulè.”

Yáyù kinagi nayù lakalákay níkán.

8

Yù Mekapitu nga Naporián sù ira Neparakkà

¹ Á inirián na laguk nayù Kígaw yù naporián sù ira pitu nga neparakkà sù papel nga nalukù. Pangari na kuna, nagimammà yù ira ngámin nga aijan ta lángì ta gadduá na oras.

² Á pappasá na, nasingak ku laguk yù ira pitu nga daroban ni Namarò nga nanáddak ta arubáng na, á neyawâ nira nga katággítádday yù amariung na.

³ Á minay gapay yù tádday nga daroban nga manangngal ta pála nga buláwán, nga áttuggián ta pulbus nga bábbanguk, á aijan yù mayán na nga natuggi, nga magatátú ta nabanguk. Á minay nanáddak yù daroban ta arubáng nayù ángngiyátangán nga buláwán. Á neyawâ kuna yù aru nga pulbus nga bábbanguk, nga inikiruk na sù ira ipakimállà nayù ira tatole ni Namarò, tapè meyátáng sù ángngiyátangán nga buláwán ta arubáng nayù ággitubangán.

⁴ Á nagatátû yù bábbanguk nga naggián sù pála nga sinangngalán nayù daroban nga nanáddak ta arubáng ni Namarò, á nepulù ta atù yù ipakimállà nayù ira tatole ni Namarò.

⁵ Á en na laguk nayù daroban inítággò yù pála na sù bága na api nga naggapu sù ángngiyátangán, á inipayáng na yù api ta dabbuno. Á ikáddagâ naggurugurù ta masikan nga nagalittúgaw, ána nakkilikilâ, ána nallunik.

Yù ira Pitu nga Amariung

⁶ Kabalin na, mapparaparán laguk yù ira pitu nga daroban nga magamariung.

⁷ Á napolu nga nagamariung yù tádday. Paga-mariung na, nagurán ta yelo nga kun na batu, nga nakirugán ta api ána dága, nga napannâ ta dabbuno. Á yáyù nga natuggi yù pakkállu na káyu ána ngámin nga kaddà ta pakkállu nayù dabbuno. Awán ta nabuná nga kaddà, mássiki tangapun.

⁸ Á nagamariung laguk yù mekaruá nga daroban. Á pagamariung na, ajjan yù kun na mallakay nga puddul nga natuggi, nga kunnay ta nepayáng ta bebay. Á nabbalin ta dága yù pakkállu na bebay.

⁹ Á yáyù nga natay yù pakkállu nayù matolay ta bebay, á nararál yù pakkállu nayù ira barangay.

¹⁰ Á nagamariung laguk yù mekatallu nga daroban. Á ikáddagâ napannâ yù dakal nga bituan, nga naggatang ta kun na tulu, nga naggapu ta lángì. Á nappannátán na yù pakkállu na danum ána wek.

11 Á mangngágan yù bituan ta Napè, á nabbalin ta napè yù pakkállu nayù danum. Á natay yù aru nga tatolay gapu ta ininum da yù danum nga napè.

12 Á nagamariung laguk yù mekáppâ nga daroban. Pagamariung na, nakanná yù pakkállu na bilák, áнна yù pakkállu na bulán, áнна yù pakkállu na bituan. Á yáyù nga nári yù pakkállu nayù nawák da, á aringin nanawák yù pakkállu na ággaw áнна yù pakkállu na gabi gapay.

13 Á pappasá na, iningak ku, á aijan yù bukkaw nga makkayakayák ta utun na lángì. Á naginnâ yù pakkatol na nga nasikan, á kinagi na, “Makállállà yù ira tatolay nga maggián ta dabbuno! Makállállà ira megapu sù mesimmu nga makánnanássing! Makállállà ira sangaw sù pagamariung nayù ira tallu nga maporián nga magamariung!” kun na.

9

Yù Mekalímá nga Magamariung nga Dattál nayù Olu nga Makánnanássing nga Jigá

1 Á nagamariung yù mekalímá nga daroban. Á pagamariung na, nasingak ku yù meyarik ta bituan nga napannâ ta dabbuno nga kunnay ta bituan nga naggapu ta lángì. Á neyawâ kuna yù ánnúsi nayù puertá nga áttallungán sù ábbaluran, nga abbû nga awán ta áddè na kálaram na.

2 Á binukatán na yù puertá nayù abbû, á nagatátû nga kun na naggapu ta dakal nga ornu. Á nakkallà yù bilák áнна ággaw megapu sù atû nga nallawán nga naggapu sù abbû.

³ Á nallawán nga mepulù sù atû nga naggapu sù abbû yù aru nga apássing. Á naddappá ira ta dabbuno. Á neyawâ nira yù pakáwayyá ra nga manigirigâ sù ira tatolay, nga kunnay ta siluk na asisípì.

⁴ Ngam nataddánán yù ira apássing ta arád da bulubugá nga akkuán yù nemulá, káyu, kaddà, onu ngámin nga mattubbu ta dabbuno. Ngam akkuád da lâ yù ira tatolay nga ari namárkán yù mukâ da ta sinniál ni Namarò.

⁵ Awán ta awayyá ra nga mamapáte ta tatolay, ngam makáwayyá ira nga manigirigâ nira ta límá nga bulán. Á panigirigâ da sù ira tatolay, mag-anutù yù kun na siluk da ta kunnay ta ágganutù nayù siluk na asisípì.

⁶ Á keggá nayù ira apássing ta límá nga bulán, ikáyâ nayù ira tatolay nga papatáyan yù baggi ra lápay, ngam arád da awayyá.

⁷ Á yù ira apássing, ta ánninganák ku, kun na kabáyu ira nga naporán nga makigerrá. Á ajjan ta ulu ra yù kun na kuroná nga buláwán. Á kun na mammang na tolay yù mammang da.

⁸ Á apaddu yù duddù da ta kun na duddù na babay, á yù ngipad da, kun na ngipan na layon, nga makánnanássing nga simaron nga ayám.

⁹ Á ajjan ta gáko ra yù kun na kalátak nga bal-ayáng. Á maggurugurù yù áppayáppâ nayù payâ da ta kun na gurù na aru nga kalesá nga guggúnan na kabáyu nga umay makigerrá.

¹⁰ Á yù ipù da, maniluk ira ta kunnay ta siluk na asisípì, ta ajjan ta ipù da yù ángnga-ángxguá ra sù

ira tatolay ta límá nga bulán.

¹¹ Á yù patul da yù daroban nga manangngal ta ánnúsi sù puertá nayù abbû, nga awán ta áddè na kálaram na. Á Abaddon yù ngágan na ta Kebru, nga ággubobuk nayù ira Kudio, á abbúnan nayù ira Gareko ta Appollion, á Manarál yù kebalinán nayù ngágan na.

¹² Pappasá na yaw, yáyù kabalin nayù olu nga makánnanássing nga jigâ nga mesimmu ta dab-buno. Ngam ginnán naw, ta aijan paga duá nga makánnanássing nga umay ta kabalin na yaw.

Yù Mekánnam nga Magamariung ta Dattál nayù Mekarúá nga Jigâ

¹³ Á nagamariung yù mekánnam nga daroban. Á naginnâ yù ngárál nga naggapu sù appâ nga túkù nayù ángngiyátangán nga buláwán ta arubáng ni Namarò.

¹⁴ Á nagubobuk yù ngárál, á kinagi na sù mekánnam nga daroban nga nagamariung, nga kun na, “Palubbángam mu yù ira appâ nga daroban nga nabáluk ta aggik na dakal nga danum na Uparetis,” kun na.

¹⁵ Á en na laguk pinalubbáng sù ira appâ nga daroban, nga dán nga naparán nga magiddak sù dattál nayù dagun na, bulán na, ággo na, áнна oras na nga sinullà ni Namarò ta umay ira mamapátay ta pakkállu na tatolay ta dabbuno.

¹⁶ Á naginnâ yù biláng nayù ira suddálu ra nga nakkabáyu, á mamemapuluribu nga duápuluribu ira. Kunniane yù biláng na 200,000,000.

17 Á ta ánninganák ku sù ira kabáyu ána yù ira makkabáyu nira, nalipparán yù gáko ra ta bal-ayáng nga nakkulor ta ujjojin nga kun na kulor na api ána ngisi nga asul ta kun na kulor nayù nangingá nga batu nga mangngágan ta sapiro, ána ngilá gapay ta kun na kulor na asupri. Á kun na ulu na layon yù ulu nayù ira kabáyu. Á nallawán ta simù da yù api ána atù, ána asupri nga matuggi.

18 Á yáyù nga natay yù pakkállu na tatolay ta dabbuno, megapu sù tallu nga ipate ra nga nallawán ta simù nayù ira kabáyu, yù api ána yù atù ána yù asupri.

19 Ta aijan ta simù da ána ipù da yù ámmapáte ra ta tatolay. Á kun na iráw yù ipù da, nga egga ulu ra nga ángnguá ra sù ira tatolay.

20 Á yù ira nabuná nga tatolay nga ari natay megapu sù tallu nga jigâ nga naggapu sù ira kabáyu, arád da inibabáwi yù narákè nga akka-akkuád da. Á arád da gapay nilikuránán yù pakimore ra ta anitu ána dimoniu, ána yù pakimore ra ta sináddios, nga pidde ra ta buláwán, pirâ, baronsi, batu, ána káyu, nga ari makasingan, nga ari makaginná, nga ari makalakák.

21 Á arád da gapay inibabáwi yù pamapáte ra ána yù paganánitu ra, yù pangarallo ra ána yù pakkokò da.

10

Yù Daroban ána yù Baddi nga Papel nga Nollák

1 Á pappasá na, iningak ku laguk, á nasingak ku má yù tanakuán nga daroban nga masikan nga

umay ta dabbuno nga naggapu ta lángì. Nagulà ta kunam, á neputápù sù ulu na yù bullun. Á naddalingárang yù mammang na ta kun na bilák. Á kunnay ta kallang nga naggatang yù takki na.

² Á sinangngalán na yù baddi nga papel nga nollák.

Á pakották nayù daroban ta dabbuno, nanáddak nga pine na yù jiwánan nga takki na ta bebay ána yù jimigi nga takki na ta dabbun.

³ Á nakkatol ta nasikan, nga kunnay ta paggararang na layon. Á pakkatol na, nameppitu nga nagalittúgaw.

⁴ Á pakaginnâ sù alittúgaw, mattúrákà nakuan sù kinagi nayù alittúgaw. Ngam naginnâ yù ngárál nga naggapu ta lángì, á kinagi na nikán, “Ílímak mu yù kinagi nayù pitu nga alittúgaw. Arám mu itúrá,” kun na nikán.

⁵ Á yù daroban nga nasingak ku nga nanáddak ta bebay ána dabbun, inítáyák na ta utun yù jiwánan nga limá na.

⁶ Á nappagássingán ta kuruk yù kagian na ta arubáng ni Namarò, si Namarò nga maggián ta áddè ta áddè, nga namarò ta lángì ána dabbuno, bebay, ána ngámin nga mayád da. Á kinagi nayù daroban, “Awánin ta kegaggarán nayù sinalákkuruk ni Namarò nga akkuán na.

⁷ Ta sangaw nu magamariung yù mekapitu nga daroban, yáyù pamalurò ni Namarò sù ngámin nga nelímak ngaw gári, nga inipakánnámmu na lâ ni Namarò sù ira ngaw ábbilinán na nga makiaripán kuna,” kun nayù daroban.

8 Á nagubobuk mángin nikán yù ngárál nga naginnâ nga nagubobuk nga naggapu ta làngì. Á kinagi na, “Arà! Em mu bì apan yù papel nga nollák nga sinangngalán nayù daroban nga nanáddak ta bebay ána dabbun.”

9 Á kinuruk ku laguk. Jimikkikà sù daroban, á kinagì kuna ta iyawâ na nikán yù baddì nga papel nga nollák. Á kinagi na nikán, “Apam mu, á kanam mu. Á ta pakkákám mu, námmì ta kun na issi ta simù mu, ngam mabbalin ta mapè ta gutù mu,” kun na.

10 Á inâ ku laguk ta limá nayù daroban yù baddì nga papel, á kinák ku. Á kuruk nga námmì ta kun na issi ta simù ku. Ngam ta kabalik ku kiminán kuna, napè yù gutù ku.

11 Á kinagi na laguk nikán, “Máwák nga mangi-layalayâ ka paga sù inipalappâ ni Namarò nga mesimmu paga sù ira makkakerumá nga tatolay ta ngámin nga lugár da, yù ira nga makkakerumá yù ággubobuk da ána yù ira patul da.”

11

Yù ira Duá nga Massistígu ta Meyannung kê Namarò

1 Á aijan laguk yù nangiyawâ nikán ta ággukuk nga kun na tagukuk. Á kinagi na nikán, “Arà! E ken, ta gukram mu yù mangilin nga kapilliá ni Namarò ána yù ángngiyátangán. Á bilángam mu gapay yù ira tatolay nga makimoray kê Namarò ta mangilin nga kapilliá na.

² Ngam arám mu gukuran yù nammuák nayù kapilliá. Paguráyám mu, ta neyawâ yù nammuák sù ira tatolay nga ari manguruk kê Namarò, tapè maggián ira nga maguray lâ yù akkuád da sù mangilin nga ili ni Namarò ta appátapulu ta duá nga bulán.

³ Á dobak ku yù ira duá nga ábbilinák ku, ta mangilayalayâ ira karannian nga bulán, nga nag-gittá ta maribu ta duá gatù ta annamapulu nga ággaw. Á nabbarawási ira ta langgústi, nga pangi-pasinganád da ta daddam da megapu sù narákè nga akkuán nayù ira tatolay nga ari mabbabáwi. Á iyawâ ku nira yù pakáwayyá ra nga mangilayalayâ sù ipalappâ ku nira,” kun na.

⁴ Á yù keyarigán nayù ira duá nga ábbilinán ni Namarò yù duá nga káyu nga olibos áнна yù duá nga isingan nga nanáddak ta arubáng ni Namarò nga Yápu tam nga mammaguray ta ngámin nga dabbuno.

⁵ Á nu egga yù mangnguá nakuan nira, á mallawán nga naggapu ta simù da yù api, á matuggi yù ira nga manganni nira nakuan. Yáyù ipate nayù ngámin ira nga mangnguá nakuan nira.

⁶ Á makáwayyá ira nga mangilitù ta lángì, tapè ari magurán sù ngámin ira nga ággaw nga pangilayalayâ da sù bilin ni Namarò. Á awayyá ra gapay nga pabbalanan ta dága yù ira danum áнна jigirigátan yù ira tatolay ta makkakerumá nga tulágan ta maguray lâ nga ággaw nga ikáyâ da.

⁷ Á ta kabalid da mangilayalayâ nayù ira duá sù bilin ni Namarò, umay yù ayám nga simaron, nga mallawán nga naggapu ta abbû nga awán ta áddè

na kálaram na, á umay makigerrá nira. Á appútan na ira, á papatáyan na ira.

⁸ Á maggián lâ yù baggi ra nga natay ta kalsáda sù dakal nga ili nga nepátakán na ngaw nayù Yápu ra ta kurù. Meyárik yane ili sù ira ngaw ili na Sodoma áнна Egipto, nga ari kuruk nga ngágan na, ngam yù keyarigán na lâ, gapu ta naggittá yù narákè nga akkuán nayù ira tatolay nga maggián sù dakal nga ili sù kingnguá nayù ira ngaw tatolay nga naggián ta Sodoma áнна Egipto.

⁹ Á tallu ta gadduá nga ággaw yù paggiád da tán nayù baggi nayù ira duá nga natay. Á yù ira ngámin nga tatolay ta ngámin nga lugár, nga makkakerumá yù ággubobuk da, girawad da yù baggi nayù ira natay, á arád da anugutan yù ketanam da.

¹⁰ Á yù ira ngámin nga tatolay nga maggián ta dabbuno, mappiestá ira nga magayáyâ, á makkakálimù ira gapay gapu ta pagayáyâ da megapu sù pate nayù ira duá nga ábbilinán ni Namarò nga nanigirigâ nira.

¹¹ Á pappasá na tallu ta gadduá nga ággaw, tullung sù baggi nayù ira duá nga natay yù inángà nga maggapu kê Namarò, á maginnanolay ira, á gumikkáng ira. Á yù ira nga makasingan nira, mepallà yù assing da.

¹² Á yù ira duá nga nagingnanolay, maginná ra yù ngárál nga nasikan nga maggapu ta lángì, á kagian na nira, “Umay kayu bì saw ta utun!” Á ta paningan nayù ira malussaw nira, umay ira ta lángì, nga matakay ta kunam.

13 Á pakáddè da ta lángì, dagarágâ mallunik tán nga ili ta nasikan, á mararál yù pakkamapulu nayù ili, á mámmatay yù pituribu nga tatolay megapu sù lunik. Á yù ira nabuná, maganássing ira, á dayáwad da si Namarò nga maggián ta lángì.

14 Pappasá na yaw, yáyù kabalin nayù mekaruá nga makánnanássing nga jigâ nga mesimmu ta dabbuno. Á duttál ta mabì lâ yù mekatallu nga makánnanássing nga mesimmu má ta dabbuno.

Yù Mekapitu nga Magamariung nga Dattal nayù Mekatallu nga Makánnanássing nga Jigâ

15 Á nagamariung yù mekapitu nga daroban, á ajjan yù ngárál ta lángì nga nagubobuk ta nasikan. Á kinagi na,

“Jimittálin ta dabbuno kunangan yù pammagure ri Apu Namarò nga Yápu tam
kâ Apu Kesu Kiristu, nga yù Patul nga piníli ni
Apu Namarò ta mammaguray ta dabbuno.

Á aggina yù mammaguray ta áddè ta áddè, nga awán ta áddè na!”

16 Á yù ira duápulu ta appâ nga lállakalákay, nga magitubang ta nakástá nga ággitubangád da ta arubáng ni Namarò, namalittúkak ira nga nallakak nga makimoray kuna.

17 Á kinagi ra,

“Apu Namarò, sikaw yù makáwayyá ta ngámin,
nga Egga nga naggián áddè ngaw, nga Egga
kunangan.

Á maddáyaw kami nikaw,
ta ari kami makabalabálà nikaw,

ta inipasingam mu yù pamagaddátum nga
makapállâ,
á pinegapuanám min yù pammagurem ta
dabbuno.

¹⁸ Á kitaporay yù ira makkakerumá nga tatolay
nga ari manguruk nikaw,
ngam jimittálin yù porem nira.

Á kunangane duttálin yù pamanunnù mu sù ira
námmatay.

Á duttálin yù pamalabálà mu sù ira aripam mu,
nga ábbilinám mu,
ánna yù ira ngámin nga tatolem nga dakal yù
pakáwayyá ra,
ánna yù ira nga baddì yù pakáwayyá ra,
aggira ngámin nga makimoray nikaw.

Á duttálin yù paddarál mu sù ira ngámin nga man-
arál ta dabbuno.”*

Yáyù kinagi nayù ira lállakalákay.

¹⁹ Á nasingak ku laguk ta nabukatán yù
mangilin nga kapilliá ni Namarò ta lángì, á
nasingak ku gapay ta unak na yù kakon nga
napayyán ta netúrâ nga tarátu ni Namarò sù ira
tatole na. Á nakkilikilâ áнна ajjan yù kitasikan nga
gurù, á nagala-alittúgaw ta nasikan. Á nallunik,
ánna nagurán ta aru nga yelo nga narámmà nga
kun na batu.

12

Yù Babay áнна yù Mallakay nga Kagang

¹ Á kabalin na, ajjan laguk yù makapállâ nga
limittuák ta lángì, nga keyarigán nayù bilin ni

---

* 11:18 2 Eduru 3:10

Namarò. Ajjan yù babay nga nabbarawási ta bilák, nga nanáddak sù bulán. Á ajjan yù kuroná ta ulu na, nga egga yù mapulu duá nga bituan kuna.

² Á mabussi yù babay, á mággè maganâ, ána nakkalli sù jigâ na ta pappasíkál na.*

³ Á ajjan yù tádday má nga makapállâ nga nepasingan ta lángì. Nasingak ku yù mallakay nga kagang, nga ujjojin yù kulor na. Á egga yù pitu nga ulu na ána yù mapulu nga tágguk na.† Á nakkuronán gapay yù ira pitu nga ulu na ta kunay ta patul.

⁴ Á inibaddû na yù ipù na, á nakanná na yù pakkállu nayù bituan ta lángì, á pinnâ na ira ta dabbuno. Á minay nanáddak ta arubáng nayù babay nga maganâ, ta iddagán na yù pallawán nayù abbing, tapè kanan na.

⁵ Á naganâ yù babay ta abbing nga laláki. Á nelilli yù abbing nga neyángngay ta utun ta pam-magurayán ni Namarò ta lángì, ta aggina yù initabbá ni Namarò nga mammaguray ta ngámin nga makkakerumá nga tatolay, nga awán ta makatubáng kuna.‡

⁶ Á nattálaw yù babay nga minay ta kalállammatán, ta ajjan tán yù paggianán na nga pinarán ni Namarò, tapè iddukan na yù babay ta maribu ta duá gatù ta annamapulu nga ággaw.

---

* **12:2** Yù babay nga mabussi yù keyarigád da támma nayù ira Kudío nga ginaká ni Israel, ta kinagi ni Pablo ta naggapu si Apu Kesu Kiristu sù ira Kudío. Innam mu Roma 9:4-5. † **12:3** Daniel 7:23-28; Nepalappâ 17:7-12 ‡ **12:5** Salmo (Kansion) 2:1-12

Nakigerrá di Mikel nga Daroban ni Namarò sù Kagang áнна yù ira Daroban na

⁷ Á aijan yù ira nakigerrá ta lángì. Ta di Mikel nga makáwayyá nga daroban ni Namarò áнна yù ira kábulun na nga daroban, nakigerrá ira sù mallakay nga kagang áнна yù ira kábulun na nga narákè nga daroban.

⁸ Á náppù yù kagang áнна yù ira kábulun na nga daroban. Á napapáno ira ta lángì, ta awánin ta awayyá ra nga maggián tán.

⁹ Á nepayáng ira ta dabbuno, aggira ngámin áнна yù mallakay nga kagang. Aggina galá yù iráw nga nappasingan ngaw gári, nga nábbún gapay ta Diáblu áнна Satanas,§ nga mangilogò ta ngámin nga tatolay ta dabbuno.

¹⁰ Kabalin na, naginnâ yù ngárál ta lángì, nga nakkatol ta nasikan, á kinagi na,
 “Jimittálin yù pangiyígù ni Namarò sù ira tatole na.
 Á inipasingan ni Namarò yù pakáwayyá na,
 áнна namegapu ngin yù pammagure ni Namarò nga Yápu tam.

Á si Apu Kesu Kiristu, nga sinullà ni Namarò,
 inipasingan na gapay yù pakáwayyá na nga mammaguray.

Ta náppù si Satanas, nga yù ngaw mamalapaliwâ sù ira nga kunnay ta wáwwagi tam ta dabbuno megapu sù panguruk da.

Sù ngaw, sigídá nga mamaliwâ nira ta ággaw áнна gabi
 ta arubáng ni Namarò nga Yápu tam.

---

§ 12:9 Aggina gapay si Lusiper. Innam mu Isaya 14:12-17.

Á pinapáno ni Namarò ta lángì.

¹¹ Á yù ira nga kunnay ta wáwwagi tam megapu ta panguruk da,

nangappù ira kê Satanas megapu sù dága nayù Kígaw

nga nebubbù sù ketapil na ta kurù.

Á nangappù ira gapay megapu sù bilin ni Namarò nga ipakánnámmu ra sù ira tatolay,

ta napasigaggà yù ángnguruk da kê Apu Kesu, mássiki nu yáyù ipate ra.

¹² Á magayáyâ kayu laguk, sikayu ngámin nga maggián ta lángì,

gapu ta náppù si Satanas,

á nepayáng ta dabbuno nga naggapu ta lángì.

Ngam kábbi kayu, sikayu nga maggián ta dabbuno!

Makállállà kayu, ta minay si Satanas nikayu.

Á nepallà yù pore na gapu ta ammu na ta mabi lákin yù awayyá na

nga mangnguá sù ira tatolay ta dabbuno,

ta darálan ni Apu sangaw.”

Yù Panimmâ nayù Mallakay nga Kagang sù Babay

¹³ Á ta pakánnámmu nayù mallakay nga kagang ta kepayáng na ta dabbuno, á sinimmâ na yù babay nga naganâ ta abbing nga laláki.

¹⁴ Ngam iniyawâ ni Namarò sù babay yù duá nga dakal nga payâ nayù dakal nga bukkaw, tapè makkayák nga mattálaw nga umay sù naparán nga paggianán na ta kalállammatán. Á ta kunnian, melilli yù babay sù dán nga iráw, nga yù kagang,

á si Namarò yù manaron sù babay ta keggá na tán ta tallu ragun ta gadduá.

¹⁵ Á yù iráw, pinalawán na ta simù na yù danum nga kunnay ta dakal nga danum nga magagì, tapè meburuk nakuan yù babay.*

¹⁶ Ngam yù dabbun yù mangabbák sù babay, ta naggakki yù dabbun, á sillan na yù danum nga naggapu ta simù nayù mallakay nga kagang.

¹⁷ Á nappanà yù pore nayù mallakay nga kagang sù babay, á minay nakigerrá sù ira ánâ na nga nabuná, nga keyarigán nayù ira ngámin nga manguruk sù kagian ni Namarò áanna mangipakánnámmu ta meyannung kê Apu Kesu megapu sù napiá nga pagubobuk da áanna yù napiá nga ággangnguá ra.

¹⁸ Á nanáddak yù mallakay nga kagang sù karagátán ta aggik na bebay.

13

Yù Meyannung sù Ayám nga Maggapu ta Bebay

¹ Á nasingak ku laguk, á aijan yù limittuák nga naggapu sù danum na bebay nga kun na ayám nga makánnanássing. Á pitu yù ulu na áanna mapulu yù tágguk na. Á nakuronán yù taggitádday nga tágguk na. Á aijan netúrâ sù katággitádday nga ulu na yù narákè nga ngágan na, nga pangibanabanù na kê Namarò.

² Á yawe ayám nga nasingak ku yù kun na dakal nga kusá nga mangngágan ta leparado. Á yù takki na yù kun na takki na dakal nga simaron nga

---

* **12:15** Salmo (Kansion) 124:1-8

ayám nga mangngágan ta beyar. Á yù simù na, kun na simù na layon. Á yù mallakay nga kagang, iniyawâ na kuna yù ámmagaddátu na ána yù pam-magurayán na, ána yù makapállâ nga pakáwayyá na.

³ Á yù tádday nga ulu nayù ayám, yù kun na natay ta bigák. Ngam napammapiángin yù bigák na. Á yáyù nga mapállâ yù ngámin ira nga tatolay ta dabbuno, á siminuttul ira kuna.

⁴ Á nakimoray yù ira tatolay sù mallakay nga kagang megapu sù makapállâ nga pakáwayyá na nga iniyawâ na sù ayám. Á nakimoray ira gapay sù ayám, ta kinagi ra, “Egga panò kagittá na? Asinni panò makatubáng kuna?” kud da.

⁵ Á inanugù ni Namarò ta mammaguray yù ayám ta appátapulu ta duá nga bulán, nga maguray lâ yù akkuán na. Á neyawâ sù ayám yù awayyá na nga magubobuk, á meyanugù yù pangibanabanù na kê Apu, á napalaláki yù ággubobuk nayù ayám.

⁶ Á inibanabanù na di Namarò ána yù ngámin nga meyanung kuna, yù ngágan ni Namarò, yù gián na ta lángì, ána yù ira ngámin nga mesipà kê Namarò nga maggián ta lángì.

⁷ Á neyawâ sù ayám yù pakáwayyá na nga makigerrá sù ira tatole ni Namarò, á meyanugù ta appútan na ira. Á neyawâ kuna gapay yù pakáwayyá na nga mammaguray sù ira ngámin nga makkakerumá nga tatolay, nga makkakerumá yù ággubobuk da, ta ngámin nga ili ra.

⁸ Á yù ira ngámin nga maggián ta dabbuno, makimoray ira sù narákè nga ayám, yù ira lâ nga

ari netúrâ yù ngágad da sù libru nayù Kígaw nga netapil. Yane libru yù nangitúratán ta ngágan nayù ira ngámin nga tatole ni Namarò nga mepaggián kuna ta áddè ta áddè, ta inipetúrâ ni Namarò yù ngágad da sù ngaw lage na namarò ta dabbuno.

⁹ Nu egga yù talingá naw, ginnán naw yaw:

¹⁰ Yù tolay nga natullà ta mebáluk, á mebáluk laguk.

Á yù tolay nga natullà ta makattak ta bayunetá, á makattak laguk nga matay.

Á yáyù nga nágalán ittam nga tatole ni Namarò ta ipasigaggà tam yù ángnguruk tam áanna matattam ittam, mássiki nu anni yù mesimmu nittam.

Yù Mekaruá nga Ayám nga Mallawán nga Nag-gapu ta Dabbun

¹¹ Á nasingak ku laguk yù tanakuán nga ayám nga nallawán nga naggapu ta unak na dabbun. Á duá yù tágguk na nga kun na tágguk na kígaw na karneru, ngam yù ággubobuk na yù kunnay sù ággubobuk na mallakay nga kagang.

¹² Á masserbi yù mekaruá nga ayám sù olu nga ayám, ta iyawâ nayù olu nga ayám sù mekaruá yù ngámin nga pakáwayyá na, gapu ta pannakabaggi nayù olu yù mekaruá. Á puersán na yù ira ngámin nga tatolay ta dabbuno ta makimoray ira sù olu nga ayám nga napammapiá yù bigák na nga ini-pate na.

¹³ Á aru yù makapállâ nga pagaddátuan nayù mekaruá nga ayám ta paningan nayù ira ngámin nga tatolay, nepatalugáring ta pagukában na ta dabbuno yù api nga naggapu ta lánghi.

14 Á ilogò na yù ira tatolay nga maggián ta dab-buno megapu sù ira pagaddátuan na nga ipakuá nayù olu nga ayám kuna ta arubáng na. Á yù mekaruá nga ayám, ipapadde na sù ira tatolay yù siná-ayám nga kágappâ nayù olu nga ayám nga nabigarán ngam matolay paga.

15 Á meyanugù sù mekaruá nga ayám yù awayyá na nga iddán ta inángà yù siná-ayám nga pidde ra ta kágappâ nayù olu nga ayám, tapè makobobuk ána ipapapáte na yù ira tatolay nga ari maki-moray kuna.

16 Á yù mekaruá nga ayám, puersán na nga márkán yù ira tatolay ta jiwánán nga limá ra onu yù mukâ da, aggira ngámin nga dakal yù pakáwayyá ra onu baddi, yù ira ngámin nga maríku onu pobare, ána yù ira aripan onu ari aripan.

17 Á awán ta awayyá na tatolay nga malláku onu gumátáng nu ari ira namámkán sù ngágan nayù olu nga ayám onu yù numeru na, nga sinniál nayù ngágan na.

18 Á sikayu nga tatolay nga makánámmu, bilángan naw laguk nakuan yù kebalinán nayù numeru nayù ayám, nga sinniál na ngágan na tolal, tapè ammu naw yù ngágan na. Á annam nga gatù ta annamapulul ta annam yù numeru na.

14

Yù Kígaw na Karneru ána yù 144,000 nga Tatalay nga Kábulun na

¹ Á kabalin na, iningak ku, á nasingak ku yù Kígaw na Karneru nga manáddak ta puddul na

Sion. Á nepulù kuna yù magatù ta appátapulu ta appâ ta ribu nga tatolay nga kábulun na. Á aggira, nattúratán yù mukâ da sù ngágan nayù Kígaw ána yù ngágan nayù Yáma na.

² Á naginnâ yù kagi nga naggapu ta lángì, nga kunnay ta gurù na dakal nga bagi, onu kunnay sù masikan nga alittúgaw, onu kunnay gapay sù kagi na aru nga magárpá.

³ Á nanáddak nga makkansion yù ira magatù ta appátapulu ta appâ ta ribu nga tatolay ta bagu nga kansion ta arubáng nayù ággitubangan nayù mam-maguray, ána yù ira appâ nga naparò nga matolay nga makkakerumá, ána yù ira lállakalákay. Á awán ta makagigiámmu sù kansiod da, nu ari lâ yù ira magatù ta appátapulu ta appâ ta ribu nga tatolay, nga iniyígù nayù Kígaw ána inilillì na nga naggapu ta dabbuno.

⁴ Á bábbagitolay ira nga ari nalliwâ kê Apu ta meyannung ta bábbay, nga napasigaggà yù ángnguruk da kuna, á tumuttuttul ira sù Kígaw, maguray lâ yù angayán na. Á aggira yù iniyígù ni Apu, nga napolu nga nesinná sù ira tatolay, nga meyawâ kári Namarò ána yù Kígaw.

⁵ Á ari ira bulubugá massiri, á awán ta nakali-watád da.

Yù Inilayalayâ nayù ira Tallu nga Daroban

⁶ Á kabalin na, nasingak ku laguk yù tádday nga daroban nga makkayák ta tangngá na lángì, á en na ilayalayâ yù napiá nga dámak nga man-nányun, nga ari bulubugá moli ána ari map-atalián ta áddè ta áddè. Á inilayalayâ na sù ira

ngámin nga makkakerumá nga tatolay nga maggián ta makkakerumá nga lugár ta dabbuno, nga makkakerumá yù ággubobuk da.

⁷ Á iniyássikan nayù daroban yù ubobuk na, á kinagi na nira, “Dayáwan naw si Namarò! Á ipasingan naw yù pakimore naw kuna, ta jimittálin yù pamanunnù na ta tatolay. Makimoray kayu kuna, ta aggina yù Namarò ta lángrí áanna dabbuno, bebay, áanna ngámin nga latuâ na wek,” kun nayù daroban.

⁸ Á ta likuk nayù napolu nga daroban, nappingan laguk yù mekaruá. Á kinagi na, “Nattalamánin yù ili na Babilonia* nga neparámak ta ngámin nga dabbuno. Ta yù ira tatolay nga naggián tán, kunnay ira ta babay nga magillellaw áanna makikarallaw, gapu ta inipápáyâ da yù ira ngámin nga makkakerumá nga tatolay ta dabbuno, tapè kagumánad da ira ta tuttulad da gapay yù narákè nga ággangnuá ra. Á yáyù nga nararálin yù dakal nga ili,” kun nayù mekaruá nga daroban.

⁹ Á páno nayù ira duá nga daroban nga napolu, jimittál nga naporían laguk yù mekatallu nga daroban, á iniyássikan na yù ngárál na, á kinagi na, “Yawe yù mesimmu sù ira tatolay nga makimoray sù ayám áanna yù siná-ayám nga kagittá na, aggira ngámin nga namárkán ta márká nayù ayám ta muká da onu limá ra.

¹⁰ Mapuersá ira nga mapenum ta binaráyáng nga awán ta nekiruk kuna, nga keyarigán nayù pore ni Namarò. Ta majjigirigá ira ta api áanna

---

* **14:8** Yù nelímak nga kebalinán na Babilonia támma yù ili na Roma.

asupri nga matuggi, ta paninganán nayù ira mangilin nga daroban ni Namarò áнна yù Kígaw.

¹¹ “Á yù ira nga makimoray sù ayám áнна yù siná-ayám nga kagittá na, nga namárkán sù márká nayù ngágan nayù ayám, á majjigirigâ ira ta ággaw onu gabi. Á maggatang yù api áнна magata-atátû ta áddè ta áddè, á ari ira bulubugá makebannák ta takì da sù api ta áddè ta áddè, gapu ta naki-moray ira sù ayám áнна yù siná-ayám,” kun nayù mekatallu nga daroban.

¹² Á gapu ta kunnian yù mesimmu sù ira nga ari manguruk kê Apu, á sikayu nga tatole ni Namarò, máwák nga manguruk kayu sù taddán na, áнна palurotan naw yù ipakuá na nikayu, á nepatalugáring ta attamán naw lâ yù mesimmu nikayu nga jigâ, áнна ipasigaggà naw yù ángngikatalà naw kê Apu Kesu.

¹³ Á kabalín na magubobuk yù mekatallu nga daroban, naginnâ laguk yù ngáral nga naggapu ta lángì, á kinagi na, “Itúrâ mu yawe. Mamegapu ngin kunangan, á yù ira tatolay nga matay nga napasigaggà yù ángngikatalà da kê Apu Kesu, pagayáyan ni Namarò ira,” kun na. “Wan,” kun nayù Mangilin nga Ikararuá, “á kuruk nga magayáyâ ira, ta makebannák iren sù tarabáku ra, á mepulupulù nira yù napiá nga kingnguá ra áнна napiá nga nonò da, ta málâ da yù bálâ nayù napiá nga kingnguá ra!”

Yù Meyárik ta Paggaták áнна Pappusik ta Dabuno

¹⁴ Á pakaginnâ sù ngáral nga naggapu ta lángì, iningak ku má laguk, á nasingak ku yù puraw nga

kunam. Á nagitubang sù kunam yù kun na tolay nga Kaká na ngámin na tatolay,† nga nakuronán yù ulu na ta buláwán. Á sinangngalán na yù gápas nga nataram.

¹⁵ Á nallowán yù tádday nga daroban nga naggapu sù mangilin nga bale ni Namarò. Á iniyássikan na yù ngárál na, á nakkatol sù nagitubang ta kunam, á kinagi na, “Arakin! E ka bì maggaták, ta jimittálin yù paggaták mu ta dab-buno. Gatabam mu laguk yù ira tatolay ta dab-buno, nga kunnay ta nalutu nga kámmayán,” kun na.

¹⁶ Á yù nagitubang ta kunam, ginaták na, á nagaták yù ngámin ta dabbuno.

¹⁷ Á nasingak ku yù tádday nga daroban nga nallowán nga naggapu sù mangilin nga kapilliá ta lángì. Á sinangngalán na gapay yù nataram nga gápas.

¹⁸ Á jimittál laguk yù tádday nga daroban nga makáwayyá sù api ta ánnuggián ta meyátáng, á nakkatol ta nasikan sù tádday nga daroban nga manangngal ta nataram nga gápas. Á kinagi na kuna, “Iyusám yù gápas mu, ta gatabam mu yù bungá na úbas, ta nalutu gapay yù ngámin nga úbas,” kun na.

¹⁹ Á inilayâ na laguk nayù daroban yù gápas na ta dabbuno, á ginaták na yù ngámin ta dabbuno, á inipayáng na yù ngámin nga ginaták na sù dakal nga áppaggalán. Á yáyù keyarigán nayù mesimmu sù ira tatolay nga ari manguruk kê Apu, megapu

† **14:14** Innam mu 1:13 *futnot*; Mattiu 9:6; Markus 2:28; Lukas 12:40; 22:69; Kuan 6:17; 8:18

sù pore ni Namarò sù ira ngámin nga mamotu kuna.

²⁰ Á napaggal yù ngámin nga ginaták na ta dakal nga abbû ta lawán na ili. Á nallowán yù dága nga maggapu ta abbû nga magagì ta áddè ta matturù ta tallu gatù nga kilometro yù kárayyu na, á áddè ta tangngak na kabáyu yù kálaram na.

15

Yù ira Pitu nga Jigâ nga Maporián

¹ Á kabalin na, nasingak ku ta lángrì yù tanakuán nga makapállâ, nga keyarigán nayù mesimmu. Nasingak ku yù pitu nga daroban, á iniyánge ra yù pitu nga ánnigirigâ da sù ira tatolay ta dabbuno. Yawe ira pitu nga ánnigirigâ yù kaporianán nga jigâ nga duttál sù ira tatolay ta dabbuno, megapu sù pore ni Namarò nira. Á ta pappasá nayù ira pitu nga jigâ, yáyù kabalin nayù pangukum ni Namarò ta tatolay ta dabbuno.

² Á nasingak ku yù kun na nalínák nga bebay nga napadday ta bidduru nga nakirugán ta api. Á aijan nga nanáddak tán yù ira tatolay nga nangappù sù ayám, gapu ta ari ira nakimoray kuna, á ari ira nakimoray sù siná-ayám. Á ari ira nappamárká ta numeru, nga sinniál na ngágan na. Á sinangngalád da yù árpá ra nga iniyawâ ni Namarò nira.

³ Á inikansiod da yù kansion ni Moyses, nga aripan ni Namarò, áanna yù kansion nayù Kígaw, nga kunniaw:

“Apu Namarò, nga Yápu mi,
sikaw yù makáwayyá ta ngámin!

Makapállâ yù ngámin nga akkuám mu!
Sikaw yù Patul nga mammaguray ta ngámin nga
makkakerumá nga áppatulán.

Á pareku nga matunung yù ngámin nga akka-
akkuám mu.

⁴ Apu, awán ta ari makimoray nikaw!
Awán ta ari maddáyaw níkaw!

Ta sikaw yù mangilin nga awán ta kagittá na.

Á yù ira ngámin nga tatolay nga naggapu ta ngámin
nga makkakerumá nga áppatulán,
umay ira ngámin makimoray níkaw.

Ta sikaw yù makáwayyá nga mamanunnù,
nga mepasingan ta matunung lâ yù
ámmanunnù na.”

Yáyù kansiod da.

⁵ Á kabalid da nakkansion, nasingak ku laguk
ta nabukatán yù kangilinán nga lágum ta unak
nayù mangilin nga bale ni Namarò ta lángì, nga
paggianán nayù netúrâ nga taddán ni Namarò.

⁶ Á yù ira pitu nga daroban, nga egga nira
nga katággítádday yù ánnigirigâ na sù ira tatolay,
nallawán ira nga naggapu sù bale ni Namarò.
Nabbarawási ira ta puraw nga gámì, nga malínis
ánna masiling, á nabbarakà ira ta buláwán ta gáko
ra.

⁷ Á yù mekáppâ sù ira makkakerumá nga na-
parò nga matolay, en na inisinek sù ira pitu nga
daroban yù pitu nga malukung nga buláwán, nga
napannu ta pore ni Namarò nga matolay ta áddè
ta áddè.

⁸ Á napannu yù mangilin nga bale ni Namarò ta
atû, megapu sù dalingárang na áanna yù kangilin na

ánna yù pakáwayyá na. Á awán ta makatallung sù mangilin nga bale na, áddè ta kabalin nayù pitu nga jigâ nga iniyánge nayù ira pitu nga daroban.

16

Yù ira Pitu nga Malukung nga Napannu ta Pore ni Namarò

¹ Á manganánnuán, naginnâ laguk yù ngárál nga naggapu sù mangilin nga kapilliá, nga bale ni Namarò ta lángì. Á nagubobuk ta nasikan, á kinagi na sù ira pitu nga daroban, “En nawin ibubbù ta dabbuno yù mayán nayù ira pitu nga malukung nga napannu ta pore ni Namarò,” kun na.

² Á minay yù napolu nga daroban, á inibubbù na ta dabbuno yù mayán nayù sinangngalán na nga malukung. Á yù ira tatolay nga namárkán ta sinniál nayù ayám, nga nakimoray sù siná-ayám, dagarágâ ira nga nabbutubutáli ta kitabuyù nga makála-álirák.

³ Á kabalin na, minay laguk yù mekaruá nga daroban, á inibubbù na ta bebay yù mayán nayù sinangngalán na nga malukung. Á nabbáli yù bebay ta kun na dága na natay nga tolay, á natay ngámin yù aijan ta bebay.

⁴ Á kabalin na, minay laguk yù mekatallu nga daroban, á inibubbù na sù ira danum ána latuâ na wek yù mayán nayù sinangngalán na nga malukung, á nabbáli ta dága yù ngámin nga danum.

⁵ Á naginnâ yù kinagi nayù daroban nga manaron ta danum. Kinagi na,

“Apu Namarò, sikaw yù mangilin nga Egga áddè ngaw gári, ta áddè kunangane.

Á matunung yawe pamanunnù mu sù ira tatolay.

⁶ Ta yù ira tatolay ta dabbuno, pinapáte ra yù ira tatolem ána yù ira ábbilinám mu.

Á yáyù nga ipenum mu nira yù dága, ta yáyù gemma yù kepángngatád da!” kun na.

⁷ Á naginnâ yù ngárál nga naggapu ta ánnuggián ta meyátáng, á kinagi na,

“Apu Namarò, sikaw yù makáwayyá ta ngámin.

Á matunung yù ámmanunnù mu ta tolay.

Kuruk nga mepángngà yù pamagikárum ta tato-
lay,” kun na.

⁸ Á kabalin na magubobuk karannian, minay laguk yù mekáppâ nga daroban, á inibubbù na ta bilák yù mayán nayù sinangngalán na nga malukung. Á yáyù nga neyawâ sù bilák yù pakáwayyá na nga manuggi ta tatolay ta kunnay ta api.

⁹ Á natuggi yù ira ngámin nga tatolay, á iniban-
abanù da si Namarò nga makáwayyá sù ira jigâ,
megapu sù ira jigâ nga jimittál nira. Ngam ari ira
nabbabáwi ta liwiliwâ da, á arád da jináyaw si Apu
Namarò.

¹⁰ Á kabalin na, minay laguk yù mekalímá nga
daroban, á inibubbù na yù mayán nayù sinangn-
galán na nga malukung sù pagitubangán nayù
ayám nga mammaguray, á nakkallà yù pammagu-
rayán nayù ayám. Á yù ira tatolay, nangngirítád da
yù jilá ra megapu sù pangiyangngà da ta ágganutù
na baggi ra.

¹¹ Á gapu ta maganánutù yù butáli ra ána lutu ra, inibanabanù da si Namarò nga maggián ta lángì. Á ari ira nabbabáwi sù narákè nga akka-akkuád da.

¹² Á pangnuá nayù ira tatolay paga ta narákè, minay laguk yù mekánnam nga daroban, á in-ibubbù na yù mayán nayù sinangngalán na nga malukung sù dakal nga danum na mangngágan ta Uparetis, á nábbatán yù danum áddè ta namagá yù dabbun, tapè maparán nga pallakarán nayù ira mammaguray ána yù ira suddálu ra nga maggapu túrin ta álassangán.

¹³ Á nasingak ku yù tallu nga narákè nga anitu, nga kunnay ta tukayâ ta ánninganák ku. Á yù tádday nga anitu, naggapu ta simù nayù mallakay nga kagang. Á yù mekaruá nga anitu, naggapu ta simù nayù makánnanássing nga ayám. Á yù mekatallu nga anitu, naggapu ta simù nayù mattá-ábbilinán.*

¹⁴ Á yù ira tallu nga anitu, dimoniù ira nga daroban ni Satanas, á mappagaddátu ira ta makapállâ. Á umay ira ta ngámin nga páppatulán ta tangapáddabbunán, á pattatáddayad da yù ira ngámin nga mammaguray ta dabbuno, tapè umay ira makigerrá kâ Namarò nga Makáwayyá ta Ngámin, sù ággaw nga sinullà ni Namarò nga pamalurò na ta ngámin nga sinalákkuruk na.

¹⁵ Nonopan naw laguk yù kinagi ni Apu Kesu Kiristu, nga kun na, “Ginnán naw yù kagiak ku! Ikáddagâ ku lâ umay nga kun na makkokò! Á

---

* **16:13** Yù mattá-ábbilinán, aggina galâ yù mekaruá nga ayám nga naggapu ta dabbun, nga nebukalán ta 13:11-16.

magayáyâ yù tolay nga magiddi-iddak nikán, áнна ari mepasirán sangaw nu lubbekà, gapu ta napasi-gaggà yù ángngikatalà na nikán. Meyárik sù napiá nga suddálu, nga matturá nga magguárdiá, nga naparán áнна nabbarawási, tapè ari makaddák nga magilongán áнна ari mepasirán ta labbè nayù kapitán na.”

16 Á yù ira tallu nga dimoniu, pinaggagammung da yù ira mammaguray áнна yù ira suddálu ra sù gián nga ingágan nayù ira Kudio ta Armageddon, ta ággubobuk na Kebru.

17 Á ta kabalin na yaw, á minay laguk yù mekapitu nga daroban, á inibubbù na sù paddák yù mayán nayù sinangngalán na nga malukung. Á naginnâ yù nasikan nga ngárál nga naggapu sù ággitubangán nayù mammaguray nga aijan ta mangilin nga kapilliá, nga bale ni Namarò ta lángì, á kinagi na, “Netuppálin!” kun na.

18 Á naginnâ yù nasikan nga naggurugurù, á nakkilikilá áнна nagalittúgaw ta nasikan, á nallunik nga nasikan. Á yane lunik yù kasikanán nga awán paga ta kagittá na áddè ngaw gári lage na kaparò na tolay ta áddè kunangane.

19 Á naggakki yù dabbun nayù dakal nga ili na Babilonia ta tallu sinná. Á narabbâ nga naranál yù ngámin ira káruán nga ili ta dabbuno. Á arán na náttamán ni Namarò yù ira tatolay ta ili na Babilonia, ta pinuersá na ira nga pinenum ta kun na binaráyáng nga mapè nga aijan ta passuelu na nga napannu, nga keyarigán nayù nerallà nga pore na nira.

²⁰ Á limimmà yù ira ngámin nga pugu ána pud-dul.

²¹ Á napannâ ta dabbuno nga naggapu ta lángì yù káddakalán nga yelo nga kun na batu. Á yù karámmà nayù katággítádday yù límápulu nga kilo. Á napannátán yù ira tatolay. Á yáyù nga inibanabanù da si Namarò, megapu sù kappannâ nayù káddakalán nga yelo, nga nerallà nga makánnanássing.

17

Yù Meyannung sù Narákè nga Babay nga Makkabáyu ta Ayám

¹ Á kabalin na, jimikkì laguk nikán yù mekapitu nga daroban nga kabbulun nayù ira annam nga manangngal ta malukung nga buláwán. Á kinagi na nikán, “Arà! Et ten, ta ipasingak ku nikaw yù ángngukum ni Namarò sù neparámak nga babay nga makikarallaw, nga magitubang nga mammaguray ta gián nayù aru nga danum.*

² Aggina yù kinarallo nayù ira ngámin nga patul ta dabbuno. Á yù ira ngámin nga tatolay gapay ta dabbuno, kunnay ira ta pinagillello na megapu sù narákè nga ipakuá na nira,” kun nayù daroban.

³ Á ta kabalin na nepagubobuk nikán, inâ nangà nayù daroban, á iniyánge nangà ta kalállammatán, megapu sù ángngabbák nayù Ikararuá ni Namarò. Á nasingak ku laguk yù babay nga makkabáyu sù ayám nga ujjojin nga makánnanássing nga pitu yù ulu na ána mapulu yù tágguk na. Á natúratán yù

---

* 17:1 Jeremia 51:12-13

ngámin nga baggi nayù ayám ta aru nga ngágan nga pangiluddè na kê Namarò.

⁴ Á yù babay, nabbísti ta asul ána ujjojjin nga kunnay ta barawási na rená, á naddusáriu, nargaritù, napporselas, ána nassákkaláng ta buláwán ána makkakerumá nga nangingá nga batu ána perlás. Á sinangngalán na yù passuelu nga buláwán, nga napannu sù narákè nga kingngik-ingnguá na nga makapasirán.

⁵ Á aijan nga netúrâ ta mukâ na yù ngágan nga nelímak yù kebalínán na. Kunniawe yù túrâ ta mukâ na:

“Yù ili na Babilonia,
nga paggapuán na ngámin nga mangarallaw
ána ngámin nga mangnguá ta narákè
nga makála-ákirák ta dabbuno.”

⁶ Á nasingak ku yù babay, nga nellaw sù dága nayù ira tatole ni Namarò ána yù dága nayù ira nga napapátay megapu sù ángngikatalà da kê Apu Kesu.

Á pakasingak ku sù babay, mapállákà kuna.

⁷ Á kinagi na laguk nayù daroban nikán, “Ngattá, ta mapállâ ka! Kagiak ku bì nikaw yù kebalínán nayù babay ána yù ayám nga nakkabáyuán na, nga pitu yù ulu na ána mapulu yù tágguk na.

⁸ Yù ayám nga nasingam mu, aggina yù ayám nga aijan ngaw, ngam awánin kunangane. Á sangaw, mallawán nga maggapu sù abbû nga awán ta áddè nayù kálaram na. Ngam mokum galá nga maddaretiu ta impiernu. Á aijan ta lángì yù libru nga nangilístán ta ngágan nayù ira ngámin nga tatole ni Namarò nga mepattolay ána mesipà

kâ Namarò ta áddè ta áddè. Á netúrâ sù libru yù ngágad da ta áddè ngaw gári lage na kaparò na dabbuno. Á yù ira tatolay nga ari netúrâ yù ngágad da sù libru, mapállâ ira ta pakasingad da sù ayám nga aijan ngaw, ngam awánin kunangan, á mappasingan má ngin.”

⁹ Á kinagi na laguk nayù daroban paga, “Yù ira tatolay nga makánnámmu, aggira lâ yù makáwayyá nga makanonò sù kebalinán nayù nasingam mu nga babay ána yù ayám nga pagitubangán na, nga pitu yù ulu na. Á yù kebalinán nayù pitu nga ulu na yù pitu nga puddul, nga gián nayù dakal nga ili. Á aijan gapay yù tanakuán nga kebalinán na, nga pitu ira nga patul nga mammaguray.

¹⁰ Á natayin yù límá sù ira pitu nga patul. Á aijanin yù mekánnam nga mammaguray kunangane. Á ari paga jimittál yù mekapitu. Á sangaw nu duttál yù mekapitu, á mabì lâ yù pammagure na.

¹¹ Á yù ayám nga naggián ngaw, nga awánin kunangane, aggina yù ngaw tádday sù ira pitu, á sangaw nu duttál má, aggina yù mekawalu nga mammaguray, nga meyangay lâ ta kokum na ta impiernu.

¹² “Á yù ira mapulu nga tágguk nayù ayám nga nasingam mu, aggira yù keyarigán nayù mapulu nga patul nga ari paga jimittál. Á meyawâ nira yù pakáwayyá ra nga mepammaguray sù ayám. Ngam ta tangoras lâ yù pammagure ra.

¹³ Á gapu ta mattatádday ira ta nonò da, itulù da yù pakáwayyá ra ána sikad da sù makánnanássing

nga ayám.†

¹⁴ Á gerrád da sangaw yù Kígaw. Ngam yù Kígaw áнна yù ira tatolay nga mepulupulù kuna, appúttad da yù ira makigerrá sù Kígaw, ta aggina yù Yápu nayù ira ngámin nga yápu áнна yù Patul nayù ira ngámin nga patul. Á yù ira tatolay nga mepulupulù sù Kígaw, aggira yù mekatalà nga inagálán na, nga piníli na ta mangikatalà kuna, nga napasigaggà yù ángngikatalà da.”

¹⁵ Á kinagi na gapay nayù daroban nikán, “Yù aru nga danum nga nasingam mu sù gián nayù pagitubangán nayù makikarallow, yáyù ke-yarigán nayù aru nga tatolay nga maggapu ta ngámin nga ili ta dabbuno, nga makkakerumá yù ággubobuk da.

¹⁶ Á yù ira mapulu nga patul nga kebalinán nayù mapulu nga tágguk nga nasingam mu, áнна yù makánnanássing nga ayám, ikalusso ra laguk yù babay. Á apad da ngámin yù kukuá na áddè ta awán ta nabuná kuna, á natájjíán nga awán bulubugá ta barawási na. Á kunnay ta kanad da yù pattak na, ta talamánad da áнна tuggiad da.

¹⁷ Á dannian yù mesimmu, gapu ta si Namarò yù namattatádday ta nonò nayù ira patul, tapè tumulù ira sù ayám, á itulù da sù ayám yù pakáwayyá ra nga mammaguray. Á mammaguray yù ayám áddè ta kapalurò na ngámin nayù kinagi ni Namarò.

¹⁸ Á yù kebalinán nayù babay nga nasingam mu yù dakal nga ili nga neparámak, nga egga yù

---

† 17:13 Innam mu 17:3 áнна 12:3

pakáwayyá na nga mammaguray sù ira ngámin nga patul ta dabbuno.” Yáyù kinagi nayù daroban nikán.

18

Yù Kararál nayù Ili nga Meyárik ta Ili na Babilonia

¹ Kabalin na, á nasingak ku laguk yù tanakuán nga daroban nga umay nga naggapu ta lángì nga dakal yù pakáwayyá na, á nanawagán ta napiá yù ngámin tangapáddabbunán megapu sù dalingárang na.

² Á nakkatol yù daroban ta masikan, á kinagi na, “Nararálin yù dakal nga ili na Babilonia! Nararálin!

Á nabbalin ta paggianán nayù ira dimoniú ána anitu ána yù ira ngámin nga narákè nga ari masingan.

Á maggián gapay tán yù ira ngámin nga makkakerumá nga maraping nga mammánù nga makála-álirák.

³ Yáyù nesimmu sù dakal nga ili ána ngámin nga naggián tán, gapu ta inikanakanâ da yù ira ngámin nga tatolay ta dabbuno sù narákè nga ággangguá ra.

Meyárik ira ta narákè nga babay nga makikar-allaw, nga mamagillellaw sù ira ngámin nga kábulun na.

Ngámin nga mammaguray ta dabbuno, kunnay ta neruruk ira kuna.

Ngámin ira nga minálláku nga maggián ta
 makkakerumá nga lugár,
 narríku ira megapu sù pakkaragâ na áнна
 kokkuk na,”
 kun nayù daroban nga maddalingáráng.

⁴ Á naginnâ laguk yù tanakuán nga ngárál nga
 naggapu ta lángì, á kinagi na,
 “Sikayu nga tatolè, mánaw kayu tán!
 Pattaláwán naw yù ili nga meyárik ta makikar-
 allaw,
 tapè ari kayu mepakkikíruk sù liwiliwâ nayù
 ira tatole nga maggián tán,
 marakè mekanakanâ kayu gapay sù pamagikárù
 nira.

⁵ Ta kitáru garè nga kunnay ta nabuttul yù liwiliwâ
 da nga metunù ta lángì.

Á arán na gemma máttamán ni Namarò yù narákè
 nga kingngikingnguá ra.

⁶ Á kunnay ta panigirigâ da sù ira kábulud da,
 kunnian yù makuá nira.
 Á mappaná yù mebálà nira.

Kunnay ta inipenum da ta tatolay yù napè,
 á yáyù nga mamidduá yù mepenum nira nga
 napè.

Mamidduá yù mebálà nira ánnè sù narákè nga
 kingngikingnguá ra.

⁷ Kitokkuk yù ira tatolay nga maggián sù dakal nga
 ili,
 á inipappalálaki ra yù ngámin nga kukuá ra.

Á yáyù nga mebálà nira yù jigâ áнна daddam,
 gapu ta motun yù nonò da, á kagiad da,

‘Yù dakal nga ili mi, nakástá nga meyárik ta rená
nga mammaguray,
nga ari bulubugá mabálu nga maraddam ána
marigirigâ.’

⁸ Á yáyù nga mesimmu nira ta tangággaw yù
ngámin nga jigâ.

Majjigirigâ ira ta makkakerumá nga tulágan, ána
maparaddam ira, ána mabisin ira,
ána matuggi gapay ta api yù dakal nga ili ra,
gapu ta makáwayyá si Apu Namarò nga mama-
nunnù nira.”

Yáyù kinagi nayù ngárál.

⁹ Á yù ira mammaguray ta dabbuno, nga
nepattádday sù ira nga maggián sù ili nga mangn-
guá ta narákè, maraddam ira nga makkulè ta pak-
erípâ da sù atù nga maggapu sù ili nga matuggi.

¹⁰ Á maggián ira ta arayyu, á irípâ da yù
ili, ta maganássing ira nga dukkì sù ili, marakè
mekanakanâ ira sù jigâ na. Á kagiad da,
“Bay ey! Kábbi yù dakal nga ili na Babilonia!
Nabalin ta tangoras yù kokum na,”
kun nayù ira mammaguray ta dabbuno.

¹¹ Á yù ira minálláku nga aijan ta
tangapáddabbunán, maraddam ira, á makkulè
ira megapu sù kararál nayù ili, gapu ta awánin ta
gumátáng ta iláku ra.

¹² Awánin ta gumátáng ta buláwán, pinaláta,
nanginá nga batu, onu perlás. Awánin ta gumátáng
ta nanginá nga gámì nga makkakerumá, mássiki
asul onu ujjojjin, onu seda. Awánin ta gumátáng
ta makkakerumá nga káyu nga mabanguk onu yù
pidde ra ta tong na elepánte ána makkakerumá

nga nanginâ nga kâyu, baronsi, balayáng, onu batu nga mangngágan ta márbal.

¹³ Awán gapay ta gumátáng ta kanela, onu yù makkakerumá nga rikádu, onu pulbus nga bábbanguk nga kunnay ta mirra ána yù tuggiad da nga mabanguk. Awán ta gumátáng ta binaráyáng, denu, arená, onu baggâ, báka onu karneru, kabáyu onu kalesá. Awánin gapay ta gumátáng ta tatolay nga aripanad da.

¹⁴ Á yù ira minálláku, kagiad da,

“Awán ta awayyá naw nga gumátáng sù karagátán naw nga makkakerumá nga bungá nga kâyu nga naggapu ta arayyu ána yù makkakerumá nga kanan nga aleran naw.

Limimmà yù ngámin nga áppakástá naw nga makkakerumá nga nanginâ, á ari bulubugá metoli nikayu!”

¹⁵ Á yù ira minálláku, nga narríku ta palláku ra tán nga ili sù makkakerumá nga inukkuk nayù ira tatolay, maggián ira ta arayyu, nga maganássing sù jigâ nayù ira tatolay. Á maraddam ira, ána makkulé ira.

¹⁶ Á iyássikad da yù ngárál da, á kagiad da,

“Bay ey! Kábbi! Makállállà yù dakal nga ili nga neparámak!

Nakástá nga kunnay ta babay nga nabbarawási ta nanginâ nga gámi, nga asul ána ujjojjin,

nga naddusáriu, nga nagaritù, nga nassákkaláng, nga napporselas ta buláwán ána nanginâ nga batu ána perlás!

17 Ta limimmà yù ngámin nga nakástá nga karíku na,
 á ta tangoras lâ yù kabalin nayù kararál na!”
 kud da.

Á ngámin yù ira nga mepattarabáku ta barangay áнна biray ta bebay, yù ira kapitád da, á yù ira mangabbák nira, áнна yù ira minálláku, naggián ira ta arayyu nga makerípâ sù ili.

18 Á maraddam ira ta pakerípâ da ta atû nga maggapu sù katuggi nayù ili. Á makkatol ira, á kagiad da,

“Egga panò áddè ngaw ta áddè kunangan yù ili nga kegittán na?” kud da.

19 Á payyád da ta káppù yù ulu ra. Á makkulè ira ta daddam da. Á katolad da, á kud da,

“Bay ey! Kábbi yù dakal nga ili!

Yù ngámin nga makákkua ta dakal nga barangay áнна biray ta bebay,
 narríku ira megapu sù karíku na.

Bay ey! Ta awánin ta nabuná sù ili.

Ta tangoras lâ, nabalinin yù kararál na ngámin yù karíku na!” kud da.

20 Á magayáyâ kayu laguk, sikayu nga maggián ta lángì!

Magayáyâ kayu, sikayu ngámin nga tatole ni Namarò,

áнна sikayu nga piníli na nga minángngilayalayâ,

áнна sikayu ngámin nga ábbilinán ni Namarò!

Ta kunnian yù pangukum ni Namarò sù ira tatolay sù dakal nga ili.

Á kunnian yù pamagikáru na nira, áнна pangibálà
na nira sù kingngikingnguá ra nikayu!

21 Á kabalin na, minay laguk yù masikan nga
daroban, á inâ na yù dakal nga batu, nga kunnay
sù mallakay nga batu nga ággilingán, á inipayáng
na ta bebay. Á kinagi na,
“Kunniaw yù kararál nayù dakal nga ili na Babilo-
nia.

Lummà, nga aringin bulubugá masingan!

22 Á awán ta maginná tán nga ili nga magárpá, onu
yù makkansion, yù mappaláwatá, onu yù
magamariung.

Á awán ta málek nga mattarabáku nga mappadday
ta makkakerumá.

Á awán gapay ta kagi nayù ira mabbáyu onu mag-
giling.

23 Awán bulubugá ta nawák na isingan sù gián na
ili.

Awán ta tannuk nayù ira tatolay nga makibodá.

Yáyù pamagikáru ni Namarò sù ira tatolay nga
naggián ta dakal nga ili na Babilonia,
gapu ta narákè yù ággangnguá ra.

Ta yù ira minálláku nga naggián ta ili, makáwayyá
ira, á karíkuán ira ta tangapáddabbunán.

Á massirisiri ira, á yáyù pangilogò da sù ira
ngámin nga tatolay ta dabbuno megapu sù
ássalamangká ra.

24 Á pagikaruan ni Namarò yù dakal nga ili na
Babilonia, gapu ta tán nga ili ra yù namap-
atayád da
sù ira ngámin nga ábbilinán ni Namarò,
ánna yù ira tatole na,

aggira ngámin nga napapátay ta dabbuno,”
kun nayù daroban.

19

Meparáyaw si Namarò ta Lángì

¹ Á kabalin na, naginnâ yù kunnay ta aru nga ngárál nga makkatol ta lángì. Á kinagi ra, “Alelúyá! Maddáyaw ittam kê Namarò! Aggina yù mangiyígù nittam. Aggina yù kotunán nga makáwayyá ta ngámin.

² Á kuruk nga mepángngà áнна matunung yù ámmanunnú ni Namarò.

Á pinanunnután ni Namarò yù ili nga meyarík sù babay nga neparámak, nga mamalliwâ sù ira tatolay ta dabbuno megapu sù narákè nga ággangguá na.

Á pinagikáru ni Namarò yù ili gapu ta pamapáte na sù ira masserbi kuna,” kud da.

³ Á pinidduá ra nakkatol, á kinagi ra, “Alelúyá! Maddáyaw ittam kê Namarò! Magatátû yù dakal nga ili nga matuggi ta áddè ta áddè,” kud da.

⁴ Á namalittúkak laguk nga nallakak yù ira duápulu ta appâ nga lállakalákay áнна yù ira appâ nga makkakerumá nga naparò nga matolay, á nakimoray ira kê Namarò nga nagitubang nga mammaguray. Á kinagi ra, “Ammán! Alelúyá! Maddáyaw ittam kê Namarò!”

Yù Meyannung sù Pabbodá nayù Kígaw

⁵ Á nakkatol yù ngárál nga naggapu sù ággitubangán nayù mammaguray, á kinagi na,

“Sikayu ngámin nga makiaripan kâ Namarò, nga maríku ána pobare, nga makimoray kuna, dayáwan naw si Namarò nga Yápu tam,” kun na.

⁶ Á naginnâ laguk yù kunnay ta aru nga tatolay nga makkatol, nga kunnay ta gurù na dakal nga bagi ána yù gurù na masikan nga alittúgaw. Á kinagi ra,

“Alelúyá! Maddáyaw ittam kâ Apu Namarò nga Yápu tam. Ta mammagurayin si Apu Namarò, nga kotunán nga makáwayyá ta ngámin!

⁷ Mepagayáyâ ittam laguk, á mappabúyá ittam!

Á dayáwat tam si Namarò!

Ta jimittálin yù ággaw nga pangâ nayù Yápu tam sù ira tatole na,
aggira ngámin nga mangikatalà kuna,
nga meyárik ta nobiá na.

Ta aggina yù mangngágan ta Kígaw na Karneru,
á yù ággaw nga pangâ na sù ira tatole na yù meyárik
ta pabbodá na,
tapè mesipà ira kuna.

Á yù ira mangikatalà, nga meyárik ta nobiá na,
naparán iren.

⁸ Á mabbarawási ira ta kitapuraw nga gámì,
nga narenu nga nasiling.”

Á yù kebalínán nayù puraw nga gámì yù napiá nga kingngikingnguá nayù ira tatole ni Namarò.

⁹ Á nepagubobuk níkan yù daroban, á kinagi na níkan, “Ítúrâ mu yawe. Kagiam mu, ‘Magayáyâ yù ira ngámin nga nápatán ta umay ira mepallálláng sù pabbodá nayù Kígaw,’ ” kun na. Á kinagi na

paga nikán, “Danniaw yù kuruk nga ubobuk ni Namarò.”

¹⁰ Á kabalin nayù daroban nepagubobuk nikán, namalittúkagà ta arubáng na, tapè makimorayà kuna nakuan. Ngam gimmá nangà, á kinagi na nikán, “Arám mu akkuán yù kunnian. Arám mà pakimorayán. Si Namarò lâ yù pakimorayám mu. Ta sikán gapay yù masserbi kê Namarò, nga kunnay nikaw ána yù ira kábulum mu nga mangikatalà sù kuruk nga inipakánnámmu ni Apu Kesu. Á yù kuruk nga bilin ni Apu Kesu, yáyù inipakánnámmu nayù ira ngámin nga ábbilinán ni Namarò megapu sù pakáwayyá nayù Ikararuá na.”

Yù Meyannung sù Makkabáyu ta Puraw

¹¹ Á kabalin nayù daroban nagubobuk, nasin-gak ku laguk ta nabukatán yù lángì, á ajjan yù puraw nga kabáyu! Á yù nakkabáyu kuna, aggina yù mangngágan ta Kukurugán nga Pangikatalakán, gapu ta matunung yù ámmanunnù na, á matunung gapay yù pakigerrá na sù ira malussaw kuna.

¹² Á maggatang yù matá na ta kun na api. Á aru yù kuroná na ta ulu na. Á netúrâ ta baggi na yù ngágan na nga awán ta makánnámmu sù kebalinán na, ngam aggina lâ yù makánnámmu.

¹³ Á yù nakkabáyu ta puraw, nabbarawási ta gámì nga napayyán ta dága. Á nepakánnámmu ta aggina yù ingágad da ta Ubobuk ni Namarò.

¹⁴ Á nepulù kuna yù kitáru ira nga tumuttul kuna, nga naggapu ta lángì, nga nakkabáyu gapay ta puraw nga kunnay ta suddálu na. Á nabbarawási ira ta puraw nga gámì nga narenu.

15 Á aggina nga ingágad da ta Ubobuk ni Namarò, aijan kuna yù bayunetá na nga nataram, nga mallawán ta simù na, nga ákkibákál na sù ira ngámin nga makkakerumá nga tatolay ta ngámin nga lugár da ta dabbuno. Á aggina yù manggappù nira, á mammaguray nira, ta awán ta makatubáng kuna. Á kunnay ta balayáng yù baston na, nga keyarigán nayù pakáwayyá na, ta mapalurò yù ngámin nga kagian na. Á pággangan na yù ira makkakerumá nga tatolay megapu sù pore ni Namarò nga Makáwayyá ta Ngámin. Á kunnay ta mangibatabatay nga mamaggal ta úbas sù áppaggalán na, kunnian yù keyarigán nayù ámmággáng na nira.

16 Á netúrâ sù barawási na áнна alangáng na yù ngágan na nga kunniawe:

“Yù Patul na ngámin nayù ira patul áнна yù Yápu na ngámin nayù ira yápu.”

17 Á paningak ku má, nasingak ku laguk yù daroban nga nanáddak ta lángì sù paddalingáráng na bilák. Á nakkatol ta nasikan, á kinagi na ta ngámin nga mammánù nga makkayakayák ta utun, “E kayu maggagammung, tapè kumán kayu sù ipamakán ni Namarò nikayu!

18 Makkákán kayu ta pattak nayù patul, yù pattak na kapitán áнна mengal, áнна yù pattak na kabáyu áнна yù ira nakkabáyu nira, áнна yù pattak nayù ira ngámin nga tatolay, nga aripan onu ari aripan, maríku onu pobare,” kun nayù daroban.

19 Á kabalin na pakkatol nayù daroban, nasingak ku yù makánnanássing nga ayám nga naggapu

ngaw ta bebay, áнна yù ira patul ta dabbuno áнна yù ira kitáru nga suddálu ra nga naggagammung, tapè makigerrá ira sù nakkabáyu ta puraw áнна yù ira suddálu na nga nakkabáyu.

²⁰ Ngam nagápù yù makánnanássing nga ayám áнна yù mattá-ábbilinán nga nepulù kuna. Aggina galâ yù mattá-ábbilinán* nga nappagaddátu ta makapállâ nga inipakuá nayù ayám kuna, nga pangilogò na sù ira namárcán sù márcá nayù ayám áнна yù ira nakimoray sù siná-ayám nga kagittá na. Á nepayáng yù ayám áнна yù mattá-ábbilinán, nga matolay lâ paga, sù api nga gumággáng nga asupri. Á kitáláwa nga kun na bebay yù api.

²¹ Á napapátay yù ira ngámin nga suddálu ra, megapu sù bayunetá nga mallawán ta simù nayù nakkabáyu ta puraw. Á yù ira ngámin nga mammánù, kinád da yù pattak da ta áddè ta arád da kabattuk!

20

Yù Maribu nga Dagun nga Pammagure ni Apu Kesu Kiristu ta Dabbuno

¹ Á kabalin na, á nasingak ku laguk yù tádday nga daroban nga mappagapagukák nga naggapu ta lángì. Á sinangngalán na yù dakal nga káwák áнна yù ánnúsi nayù kallak nayù abbù nga awán ta áddè na kálaram na.

² Á ginápù nayù daroban yù dakal nga kagang. Aggina galâ si Satanas, nga mangngágan gapay ta Diáblu, nga dán nga iráw nga nappasingan ngaw

---

* **19:20** Innam mu 13:11-16

nga mangilogò. Á paggápù nayù daroban kuna, bináluk na, tapè ari mapalubbáng ta áddè ta pappasá na maribu nga dagun.

³ Á kabalin nayù daroban namáluk kuna, ini-payáng na sù abbû, á kinallabán na yù abbû, á inítúsi na. Á naggián lâ nga nabáluk si Satanas, tapè arán nen ilogò yù ira tatolay ta ngámin nga áppatulán ta dabbuno ta áddè ta pappasá nayù maribu nga dagun. Á ta kabalin nayù maribu nga dagun, máwák nga mapalubbáng, ngam mabi lâ yù paggián na ta lawán.

⁴ Á paningak ku má, nasingak ku laguk yù ira nga nagitubang ta aru nga ággitubangán nayù ira makáwayyá, á neddán ira ta pakáwayyá ra nga mamannù. Á nasingak ku gapay yù ikararuá nayù ira tatolay nga napapátay megapu sù panguruk da ána pangipakánnámmu ra sù meyanung kê Apu Kesu ána yù ubobuk ni Namarò. Aggira yù pinutulán nayù ira malussaw kê Apu gapu ta ari ira makimoray sù ayám ána yù siná-ayám nga kagittá na. Á ari ira namárcán ta márcá nayù ayám ta mukâ da onu limá ra. Á maginnanolay ira, tapè mepammaguray ira kê Apu Kesu Kiristu ta maribu nga dagun.

⁵ Á yù kapaginnanole ra yù mapolu nga pagaginnanole ni Namarò sù ira tatolay nga naggapu sù ira námmatay. Ngam yù ira káruán nga námmatay, ari ira mepaginnanolay áddè ta kabalin nayù maribu nga dagun.

⁶ Á yù ira ngámin nga mesipà sù mapolu nga pagaginnanole ni Namarò, aggira yù tatole na

nga mangilin, á mepagayáyâ ira kê Namarò, ta ari ira mekanâ sù mekaruá nga patay nayù ira tato-lay.* Á natullà ira nga mappári nga masserbi kári Namarò kê Apu Kesu Kiristu. Á mepammaguray ira kê Apu Kesu Kiristu ta dabbuno ta maribu nga dagun.

Yù Kepayáng ni Satanas ta Impiernu

⁷ Á pappasá nayù maribu nga dagun nga pam-magure ni Apu Kesu Kiristu ta dabbuno, á ma-palubbáng laguk si Satanas sù nebalurán na.

⁸ Á mallawán nga umay mangilogò sù ira tato-lay ta dabbuno sù ira áppatulán nga mangngágan ta Gog áнна Magog. Á paggagammungan ni Sa-tanas yù ira tatolay, tapè umay ira makigerrá kê Namarò. Á kitáru yù ira suddálu ra nga umay makigerrá kê Namarò, nga ari mebiláng nga kun-nay ta dágâ ta aggik na bebay.

⁹ Á mammartiá ira nga umay, á massallabád da yù dabbun, á lepuanád da yù paggianán nayù ira tatole ni Namarò áнна yù ili na nga iddukan na. Ngam mappannâ yù api nga kunnay ta magurán nga maggapu ta lángì, á matuggi ira nga matay.

¹⁰ Á si Satanas nga mangilogò nira, mepayáng sù api nga gumággáng nga asupri, nga kitáláwa nga kun na bebay yù káláwa na, nga netabbatán sù ayám gapay áнна yù mattá-ábbilinán, nga napolu nga nepayáng ta api. Á marigirigátán ira tán nga maggaráyán ta ággaw áнна gabi ta áddè ta áddè.

---

* **20:6** Á yù kebalinán nayù mekaruá nga pate nayù ira tatolay yù kesinná ra kê Namarò ta áddè ta áddè. Innam mu 20:14.

Yù Pamanunnù ni Namarò sù ira Námmatay

11 Á paningak ku má, nasingak ku laguk yù dakal nga puraw nga ággitubangán nayù makáwayyá. Á aijan yù nagitubang tán nga mammaguray. Á yù dabbuno áнна лánгì, limimmà ira nga kunnay ta nattálaw ta arubáng nayù mammaguray, á awánin ta paggianád da.

12 Á nasingak ku yù ngámin ira nga námmatay, yù ira ngaw makáwayyá áнна yù ira ngaw ari makáwayyá. Á nanáddak ira ngámin ta arubáng nayù mammaguray. Á nabukatán yù ira libru, áнна yù libru gapay nga netúratán ta ngágan nayù ira mesipà kâ Namarò nga mepattolay kuna ta áddè ta áddè. Á mapanunnután yù ira námmatay ta meyanung sù kingnguá ra, ta aijan netúrâ sù ira libru yù ngámin nga kingnguá ra ta keggá ra ta dabbuno.

13 Á yù ira nga nanáddak ta arubáng nayù mammaguray, aijan nira yù ira nga nalaggabán ngaw ta bebay, áнна yù ira námmatay nga naggapu ta gián nayù ira námmatay nga mangngágan ta Kades. Á napanunnután ira ngámin nga taggitádday ta meyanung sù kingnguá na.

14 Á yù ira námmatay, nga ari netúrâ yù ngágad da sù libru nga netúratán nayù ngágan nayù ira mesipà kâ Namarò nga mepattolay kuna, nepayáng ira sù api nga kun na bebay yù káláwa na. Á yù kepayáng da ta api, yáyù mangágan ta mekaruá nga pate ra, ta mesinná ira kâ Namarò ta áddè ta áddè.

15 Aggira yù nepayáng sù kitáláwa nga api nga ari

bulubugá máddà, nga ari netúrâ yù ngágad da sù libru nga netúratán nayù ngágan nayù ira mesipà kâ Namarò nga mepattolay ta áddè ta áddè.

21

Yù Bagu nga Lángì áнна yù Bagu nga Dabbun

¹ Kabalin na, nasingak ku laguk yù bagu nga lángì áнна yù bagu nga dabbun, ta nappasá yù napolu nga lángì áнна yù napolu nga dabbun. Á awánin gapay ta bebay.

² Á nasingak ku yù mangilin nga ili ni Namarò, nga mangágan ta Bagu nga Jerusalem, nga mapagukák nga naggapu kâ Namarò ta lángì. Á nakástá yù ili na nga kunnay ta nobiá nga nabbísti ta nakástá, nga naparán nga magiddak sù tappi nayù mangatáwa kuna.

³ Á naginnâ laguk yù nakkatol ta masikan nga naggapu ta ággitubangán nayù mammaguray, á kinagi na, “Ajjanin yù paggianán ni Namarò sù ira tatolay. Á mepaggián si Namarò nira, á aggira yù ira tatole na. Á si Namarò lápay yù mepulupulù nira.

⁴ Á punatán ni Namarò yù matá nayù ira tatolay ta kaluluá ra, ta ari ira bulubugá matay onu maraddam onu makkulè, á awán ta matakì onu marigirigâ, gapu ta limimmakin yù ngaw dabbun, á nappasá ngin yù ngaw ággiád da,” kun na.

⁵ Á yù nagitubang nga mammaguray, kinagi na laguk nikán, “Innam mu! Pabbaguak ku ngámin,” kun na. Á kinagi na gapay nikán, “Itúrâ mu yawe, ta kuruk yù ira ubobuk ku nga mekatalà,” kun na.

⁶ Á kinagi na paga nikán, “Netuppálin! Sikán yù mangngágan ta Alpa ána Omega, ta sikán yù namarò ta ngámin, á sikán yù mamabbalin ta ngámin.* Á iyawâ ku sù ira mapangál yù danum nga arád da pagán, nga maggapu ta latuâ na wek nga ipakkatole nayù ira tatolay ta áddè ta áddè.

⁷ Yáyù iyawâ ku sù ira tatolay nga mangappù ta narákè megapu sù panguruk da nikán. Á sikán lâ yù Yápu ra, á aggira lâ yù ánâ ku.

⁸ “Ngam yù ira manukkalak nga manguruk nikán, nga nilikuránád da yù ángnguruk da nikán gapu ta assing da sù ira malussaw nikán, á yù ira nga ari mekatalà, á yù ira ngámin nga jikkù yù akka-akkuád da ána yù ira mamapátay, yù ira mangarallow, yù ira minágganánitu, yù ira maki-moray ta sináddios, ána yù ira ngámin nga massiri, á metabbà ira sù api nga gumággáng nga asupri nga kitáláwa nga kun na bebay, á yáyù paggianád da ta áddè ta áddè. Yáyù kebalinán nayù mekaruá nga patay,”† kun na.

Yù Bagu nga Ili na Jerusalem

⁹ Á kabalin ni Apu nagubobuk karannian, mi-nay laguk nga jimikkì nikán yù mekapitu nga daroban, nga kabbulun nayù ira daroban nga manangngal sù ira pitu nga malukung nga n-pannu sù pitu nga kaporianán nga jigâ. Á kinagi nayù daroban nikán, “E ka bì nga mepulù nikán, ta ipasingak ku nikaw yù nobiá nga atáwa nayù

---

* **21:6** Onu, “Sikán yù pamegapuán ána yù pagáddékán na ngámin.” † **21:8** Innam mu 20:6 *futnot*.

Kígaw,” kun na. Yáyù keyarigán nayù kepattádde nayù ira tatole na kuna.

¹⁰ Á kabalin na nagubobuk, á kunnay ta sinangngalán nangà nayù Mangilin nga Ikararuá, á yù daroban, iniyánge nangà laguk ta atannáng nga puddul. Á inipasingan na nikán yù mangilin nga ili ni Namarò, nga ili na Jerusalem nga mappagukák nga naggapu kâ Namarò ta lángi.

¹¹ Naddalingárang yù ili megapu sù dalingárang ni Namarò. Á nasiling gapay ta kunnay sù ássiling nayù nangingá nga batu nga jasper, nga malitáw ta kun na bidduru ána kun na api yù kulor na.

¹² Á nálitukán yù ili ta nakannak nga jijjing nga atannáng, nga egga kuna yù mapulu duá nga puertá, nga guárdián na mapulu duá nga daroban. Á netúrâ sù ira puertá yù ngágan nayù ira mapulu duá nga ánâ ni Ísrael.

¹³ Á aijan tallu nga puertá ta álassangán, á tallu gapay yù puertá ta ammiánán, á tallu gapay ta abagátán, ána tallu gapay ta állammarán.

¹⁴ Á mapulu duá gapay yù makkakerumá nga batu nga panáddagán nayù jijjing. Á aijan nga netúrâ sù ira katággítádday nga batu yù ngágan nayù ira mapulu duá nga minángngilayalayâ nga sinudduán nayù Kígaw.

¹⁵ Á yù daroban nga nepagubobuk nikán, sinangngalán na yù ággukuk nga buláwán, tapè gukuran na yù ili ána yù ira nakannak nga jijjing nga nelepuán sù ili ána yù ira puertá na.

¹⁶ Á kunnay ta pareku nga kuadrádu yù ággián nayù ili, nga naggigittá yù ira kátannang na, yù

káláwa na, áнна yù kápaddu na. Á paggukuk nayù daroban sù ili, mapulu duá nga ribu (12,000) ta ággukuk na yù káláwa na, nga mággè duáribu ta appátogatù (2,400) nga kilometro.‡ Á kunniû gapay yù kápaddu na áнна yù kátannáng na.

17 Á ginukuk na gapay nayù daroban yù jijjing nga nelepúan sù ili, á magatù appátapulu appâ (144) nga ággukuk nayù daroban yù kátannáng na, nga mággè pitupulu duá (72) nga metro, gapu ta mággè naggittá ira nga ággukuk nayù daroban áнна yù gadduá nga metro tam nga tatolay.

18 Á yù jijjing nayù alitù, napadday ta nanginá nga batu nga jasper. Á dipuru buláwán yù ili, nga malitáw ta kun na bidduru.

19 Á yù ira mapulu duá nga panáddagán nayù jijjing, nakástá ira, nga napayyán ta makkakerumá nga batu nga nanginá nga nasiling. Á yawe yù ira mapulu duá nga batu nga makkakerumá yù kulor da, nga panáddagán nayù jijjing. Yù olu nga panáddagán yù batu nga jasper, nga malitáw ta kun na bidduru áнна kun na api yù kulor na. Á sapiro nga asul yù mekaruá. Á kalkeroni yù mekatallu, nga makkakerumá yù kulor na. Á emaral yù mekáppâ, nga malitáw nga berdi.

20 Á sardonika yù mekalímá, nga puraw áнна ujjojjin. Á karnelia yù mekánnam, nga ujjojjin. Á kirisolito yù mekapitu, nga malitáw nga ngilá. Á berilo nga malitáw nga berdi yù mekawalu. Á yù mekasiám, topasio, nga kun na malitáw nga

‡ 21:16 Ta mággè naggittá ira nga tangággukuk nayù daroban áнна límá nga kilometro, nga ággukuk tam.

buláwán. Á kirisoprasio yù mekamapulu, nga kun na náta nga buláwán nga malitáw yù kulor na. Á asinto yù mekamapulu tádday, nga ngisi nga asul, á amatista yù mekamapulu duá, nga malitáw nga ujjojjin nga asul.

²¹ Á yù mapulu duá nga puertá nayù alitù nga nelepuán ta ili, á tangaperlás yù ira taggitádday. Á yù kalsáda nayù ili, dipuru buláwán, nga malitáw ta kun na bidduru.

Yù Ággiát tam ta Bagu nga Ili na Jerusalem

²² Á awán ta nasingak ku nga kapilliá sù ili, ta arád da máwák yù kapilliá, gapu ta aijan tán si Apu Namarò nga makáwayyá ta ngámin, áanna yù Kígaw, á aggira yù pakimorayán nayù ira ngámin nga tatolay táne ili.

²³ Á arád da máwák yù nawák na bilák onu bulán sù ili, gapu ta maddalingárang nga manawák yù ili megapu sù dalingárang ni Namarò áanna yù nawák nayù Kígaw.

²⁴ Á manawagán yù ira ngámin nga tatolay ta pallakák da ta dabbuno megapu sù dalingárang nayù ili. Á yù ira ngámin nga patul ta dabbuno, ituluk da yù kapiánád da sù ili.

²⁵ Ta maggián lâ nga nabukatán yù ira puertá nayù ili, gapu ta ari ira melitù nu ággaw, á awán ta gabi tán.

²⁶ Á yù ngámin ira nga makakerumá nga tato-lay, ed da ituluk sù ili yù ngámin nga kukuá ra nga nakástá áanna yù kapiánán nga aijan nira.

²⁷ Ngam awán bulubugá ta makatallung sù ili nu ari narenu ta ánninganán ni Apu. Ari makatallung

yù ira nga makála-ákirák yù akka-akkuád da onu yù ira massiri. Ngam makatallung lâ sù ili yù ira tatolay nga netúrâ yù ngágad da sù libru nayù Kígaw, nga netúratán ta ngágan nayù ira tatolay nga mesipà sù Kígaw nga mepattolay kuna ta áddè ta áddè.

22

Yù Danum nga Kepattole tam kê Apu ta Áddè ta Áddè

¹ Á paningak ku sù ili, inipasingan na laguk nayù daroban níkán yù danum nga ipakkatole na tolay ta áddè ta áddè. Á malitáw yù danum, nga massiling ta kun na bidduru. Á magagì yù danum nga naggapu sù ággitubangád di Namarò ána yù Kígaw.

² Á magagì yù danum sù tangngá na kalsáda nayù ili, á egga nga massiddammáng yù káyu nga mabbungá ta ipakkatole tam ta áddè ta áddè. Á mamemapulu duá yù pabbungá nayù káyu ta tangaragun, ta mapulu duá nga makkakerumá nga bungá na. Á moru yù ira ngámin nga makkakerumá nga tatolay ta dabbuno megapu sù don nayù káyu, tapè mammapiá ira.

³ Á awán bulubugá ta igagek ni Namarò sù bagu nga ili nga kunnay sù ngaw pangigagek na ta dabbuno,* ta maggián tán di Namarò ána yù Kígaw nga nagitubang nga mammaguray. Á yù ira ngámin nga tatolay ta ili, masserbi ira kê Namarò ána makimoray ira kuna.

* **22:3** Genesis 3:17-19; Roma 8:20-21

⁴ Á masingad da yù mammang na, á netúrâ yù ngágan na ta mukâ da.

⁵ Á awán ta gabi sù ili. Arád da bulubugá máwák yù isingan onu nawák nayù bilák, gapu ta si Apu Namarò yù mamannawák nira. Á mepammaguray ira kê Namarò ta áddè ta áddè.

Manoli si Apu Kesu Kiristu sangaw

⁶ Á kabalin nayù daroban mangipasingan sù ili, kinagi na laguk nikán, “Kuruk nga mekatalà ngámin danniaw nga ubobuk ni Namarò. Ta ipepúlù ni Namarò sù ira ábbilinán na yù Ikararuá na. Á si Namarò nga mangiyawâ sù Ikararuá na, aggina galâ yù maddok nikán nga daroban na, ta ek ku ipasingan nikayu nga masserbi kuna yù mesimmu sangaw nu mabi.”

⁷ Á yawe yù kinagi ni Apu Kesu, “Ginnán naw laguk yù kagiak ku. Manolingà sangaw nu mabi! Mapagayáyâ yù ira ngámin nga tatolay nga manguruk sù bilik ku nga netúrâ sawe nga meyanung sù mesimmu sangaw,” kun na.

⁸ Á sikán si Kuan, nga nakaginná áнна nakasingan sù ngámin nga initúrâ ku saw. Á kabalik ku nakaginná áнна nakasingan, á namalittúkagà ta arubáng nayù daroban nga nangipakánnámmu nikán karannian, tapè pakimorayák ku nakuan.

⁹ Ngam gimmá nangà, á kinagi na nikán, “Arám mà pakimorayán, ta masserbingà kê Namarò gapay, nga kunnay nikayu áнна yù ira wáwwagim nga ábbilinán na áнна yù ira ngámin nga manguruk sù netúrâ sawe libru. Si Namarò lâ yù pakimorayát tam!” kun na.

10 Á kinagi na paga nayù daroban nikán, “Arám mu ilímak yù inipalappâ ku nikaw nga mesimmu, nga netúrâ sawe libru, ta mabíkin yù dattál na.

11 Á dattál na ággo na, á yù ira nga mangnguá ta narákè, akka-akkuád da lâ paga yù narákè, áнна yù ira nga jikkù yù akkuád da, akka-akkuád da lággapay yù jikkù. Ngam yù ira mangilin nga tatole ni Namarò, nga napiá áнна matunung lâ yù akkuád da, á tuppálad da lâ paga yù ngámin nga napiá nga ipakuá ni Namarò nira.”

12 Á kinagi ni Apu Kesu, “Ginnán naw yù kagiak ku. Manolingà sangaw nu mabi, á mepulù nikán yù ibálà ku sù ira tatolay nga katággítádday ta mepángngà sù kingnuá na.

13 Sikán yù mangngágan ta Alpa áнна Omega, ta sikán yù napolu áнна yù maporián. Sikán yù namarò ta ngámin, á sikán gapay yù mamabbalin ta ngámin.”†

14 Á yù ira tatolay nga napakarenuán, pagayáyan ni Namarò ira gapu ta kunnay ta binábbalád den yù gámì da, nga sinniál ta napakomángin yù liwiliwâ da. Á meyawâ nira yù awayyá ra nga tullung ta puertá nayù ili áнна yù awayyá ra nga kumán ta bungá nayù káyu nga ipakkatole ra ta áddè ta áddè.

15 Ngam yù ira narákè nga tatolay, ari ira makatallung sù ili. Ngámin yù ira maganánitu, yù ira mangarallow, yù ira mamapátay, yù ira makimoray ta sináddios, yù ira ngámin nga massiri áнна yù ira áppè pípiá, maggián ira lâ ta lawán, ta ari ira makatallung sù ili.

† 22:13 Innam mu 21:6 *futnot*.

16 Á kinagi ni Apu Kesu Kiristu, “Sikán si Kesu! Á jinok ku yù darobak ku ta gián naw, ta en na ipakánnámmu nikayu ngámin danniaw, tapè umay kayu mangipakánnámmu sù ira ngámin nga makkakerumá nga maggagammung nga mangikatalà nikán. Sikán yù ginaká ni Patul Dabid. Sikán yù mangngágan ta Darámmagan, nga bituan nga maddalingárang ta alippánnawák, nga keyarigák ku,” kun ni Apu Kesu.

17 Á yù Mangilin nga Ikararuá, agálán na, nga kun na, “Umay ka!” Á yù ira ngámin nga mangikatalà kê Apu Kesu, nga meyarik sù nobiá nayù Kígaw, agálád da gapay, nga kud da, “Umay ka!” Á sikayu ngámin nga taggitádday nga magginná sù bilin na yawe libru, kagian na, “Umay ka!”

Á sikayu ngámin nga kunnay ta mapangál, umay kayu laguk mangikatalà kê Apu Kesu! Sikayu nga makkaragâ sù danum nga ipakkatole tam ta áddè ta áddè, umay kayu makiyígù kê Apu Kesu, tapè makálâ kayu ta inuman naw, nga awán ta pagá na!

18 Á sikán si Kuan. Á pappalának ku sikayu ngámin nga magginná sù inipalappâ ni Namarò nikán nga iníturá ku sawe libru. Taddánat takayu ta arán naw lannapán yawe netúrâ, ta nu aijan yù tolay nga lannapán na yawe libru, á lannapán na gapay ni Namarò yù jigirigâ nga ikáru na kuna nga kunnay sù netúrâ sawe libru.

19 Á nu aijan yù mangari sù ubobuk nga netúrâ sawe libru nga meyannung sù mesimmu sangaw, arán na gapay iyawâ ni Namarò kuna yù balle na sù bungá nayù káyu nga ipakkatole tam ta áddè ta

áddè. Á ari mesipà sù mangilin nga ili ni Namarò nga inipakánnámmu na nittam sawe libru.

²⁰ Á si Apu Kesu yù massistígu ta kuruk yù ngámin nga netúrâ sawe libru. Á kagian na, “Á manolingà sangaw nu mabì,” kun na. “Ammán, Apu! Mabì ka lâ umay!” kut tam kuna laguk.

²¹ Á yawe yù ipakimállà ku kê Apu Kesu, ta parè bì ta ikákkállà na kayu ngámin nga mangikatalà kuna. Mapalurò! Ammán! Áddè nen.

**Yù bilin ni Namarò nga meyannung kê Apu
Kesu Kiristu: Yù bagu nga tarátu ni Namarò
sù ira nga mangikatalà kê Apu Kesu Kiristu
New Testament in Atta, Pamplona**

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Pamplona Atta (Atta, Pamplona)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Atta, Pamplona

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

xc

please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

b48ec929-782f-5e43-b9b5-5ce8e5d5989a